

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 30—	celo leto naprej . . . K 34—
pol leta 15—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 7-50	celo leto naprej . . . K 40—
na mesec 2-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priključi za odgovor dopisnica ali znakma.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izjava vsak dan večer izvešči nedolgo in praznično.

Inserat se računa po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin., parte in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijskih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino redno po nakazilu.
Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi po pošti:

celo leto naprej . . . K 28—	četrt leta 7—
pol leta 14—	na mesec 2-30

Posamezna številka velja 12 vinarjev

Dopis naj se frankira. Rokopis se ne vrača.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 34

Ves levi breg Tilmenta očiščen.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 2. novembra. (Kor. urad.) Italijansko bojišče. Ob dobesednem in srednjem Tilmentu smo v stiku s sovražnikom. Italijanske čete, ki so se skušale vzhodno od reke še držati, smo vrgli nazaj ali pa jih uničili. Pri tem je ostalo iznova več tisoč vjetih v rokah zaveznikov. V pokrajini ob Belli in ob gorenjem Tilmentu poteka prodiranje naših armad kakor smo namerali. Na več točkah je bilo treba zlozmiči sovražni upor.

Na drugih bojiščih nikakoršnih, pomembnih dogodkov. — Seif. gen. Staba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 2. novembra. (Kor. urad.) Italijanska fronta. Ob srednjem in dobesednem Tilmentu stoje naše armade s sovražnikom v bojnem stiku. Italijanske brigade, ki so se na vzhodnem bregu reke že upirale, smo z napadom prisilili, da so se umakle ali pa smo jih vneli. Od doline Bele do Jadranskega morja je levi breg Tilmenta prost sovražnika. — v. Ludendorff.

Humin zavzet. Iz vojnovrednevalskega stana 2. novembra: Poraz Italijanov kaže vedno bolj uničujočo sliko. Z zavzetjem Humina (Gemonna), v katerega trdnjavski pes so naši strelci vdrli že 23. oktobra, in s padcem vzhodnega mostišča v Pincano je ves vzhodni breg Tilmenta v rokah zaveznikov. V zadnjih bojih so vtrpeli Italijani, ki so se vpirali, nov težak udarec. 50 oficirjev, med njimi eden brigadni poveljnik, in nad 3000 moških padlo v roke nemških čet. Tudi pri Latianu je bilo nekaj sovražnih bataljonov porazenih. Lepo vreme pospešuje operacije.

Benetke proglašene za odprto mesto. Basel: „Daily Mail“ poroča iz Rima: V ogroženo zono pomaknjeno mesto Benetke je proglašeno za odprto mesto, da bi se tako obravnavale enotne nadomestne umetnine.

Humin. Humin (Gemonna) je distriktno glavno mesto v videmski provinci ob železnici Postebi - Videm. Steje 15.000 prebivalcev. Humin je važna trdnjava ob gorenjem Tilmentu. Branilo jo tudi številne izpostavitvene vtrdnje na višinah v okolici.

Mostišče pri Latianu. „AZ Est“ poroča iz vojnovrednevalskega stana 2. t. m., da je mostišče latiansko polopodno zavojeno. Veliko italijanske artiljerije in municijskih zalog je bilo vplenjenih. Mostišče Pincano. Pincano se nahaja severozahodno San Daniela na desnem bregu Tilmenta.

Umir do Plave. Iz Zeneve: Agence Havas napoveduje, da je Cadorna primoran, umakniti se do Plave. Tam ob reki Treviso bi mogli Francozi in Angličani kriti Plavo in izvesti, iz vojaškega razmisrivanja 2. novembra: Boročičeva in Belova armada stoji tik ob Tilmentu. Krobati nova armada nadaljuje svoj pohod po Belli proti črti Tolmezo - Ampeto ob gorenjem Tilmentu. Od Plave dalje ob Livenci se zbira velike sovražne bojne sile. Najbrže hoče italijansko armadno vodstvo tam organizirati odpor. Iz južne Francije se odpošiljajo v Italijo vse razpoložljive rezerve.

O italijanskem umiku poroča Agencija Stefani, da se vrši v največjem redu. Tretja armadna skupina se ustavlja energično. Kritne čete izpolnjuje vse svoje dolžnosti. V deželi vlada največji mir. — K temu poročilo Agencije Stefani pač ni treba ničesar dostavljati, ker dogodki pobijajo isto v največji meri.

Cadornovo opravičevanje. Iz Amsterdama: Cadorna je priobčil v nacionalističnem časopisu izjavo, v kateri skuša opravičiti svoje ravnanje; to pa radi ostrih napadov na italijansko armadno vodstvo. Cadorna vgotavlja, da je sovražnik znal prikriti svoje načrte in pričeti prebitje na nepričakovanem mestu. Italijansko armadno vodstvo čaka samo, da pride francoska ofenziva, da na to izvrši protinapad. Iz Londona pa prihaja vest, da se na tamkajšnji borzi širi govorica, da je Cadorna svoje vodilno mesto stavil kralju na razpolago. Kralj si je pridržal odločitev.

Prazne obljube. Iz Amsterdama: „Algemeen Handelsblad“, meni, da so obljube Anglije in Francije, da pošljejo Italiji pomoč, samo prazne obljube in nič drugega. Ententa ni mogla pomagati Rusiji in ne bo mogla Italiji, ki je šla v boj leta 1915, da zagotovi zmago ententi pa sedaj zaman skuša vstaviti prodirajoč naval po beneški ravnini.

O povodih in ciljih naše ofenzive proti Italiji. Nevarni bi bili ugrabiti, kaj je pravzaprav nevarni Av-

stro - Ogrske in Nemčije do ofenzive proti Italiji. Nekateri vidijo v notranjih zapletenih razmerah Italije, ki bi se mogle s porazom stopnjevati morda do katastrofe. „Pester Lloyd“ izjavlja nato, da bi bilo to premalo sigurna baza za napad. Treba iskati realnejših vzrokov in ti morajo biti samo vojaškega značaja. Najprej treba pehati se z vprašanjem, ali je bil napad z naše strani vojaška potreba naše obrambne vojske ali pa je bil zasnovan v svrhu, da se na sploh izberna vojaška pozicija centralnih držav napravi še ugodnejša. O vojaški potrebi v tem smislu, da bi bilo nadalje bojevanje proti Italiji mogoče samo s tem napadom, se gotovo ne more govoriti. Kakor smo vztrajali doslej v enajstih soških bitkah, tako bi vztrajali tudi nadalje. Blizina pa nam je misel, da se obramba izobrazi učinkoviteje s tem, da se sovražnika krepko udari in tako njegovo delavno zmoglost za nekaj časa oslabi in s tega se razbremeni. Ta možnost predstavlja približno minimum napadnega cilja, dogodki pa so ga že prehiteli. Proti temu minimumu se more kot maksimum postaviti popoln vojaški poraz Italije. Ta cilj pa je predalekosečen. Med tema dvema ekstremoma je polno stopenj. Naša fronta proti Italiji je bila, kakor znano, približno tako dolga, kakor naša meja. Najkrajša črta bi bila: južna Tirolska - Benetke. Ta pomembna mejna konfiguracija predstavlja še sama po sebi povod za protinapad. Ako bi ob naši lanskofenzivi proti Asigru Rus ne bil naš napad, bi bil že prišel trenutek za Cadorna, da bi bil moral izprazniti soško fronto in se tako umakniti odrezanju. Kaj so naši dejanski napadni cilji, o tem razpravljati še ni primerno. Naša ofenziva se je začela valiti kakor skala z gorovja. Kdo more vedeti naprej, kaj stori in kje se ustavi ta skala. Degodki se šele razvijajo, reči pa se sme, da bodo stavljeni cilji doseženi; minimum je že prekoračen.

Strah pred Hötendorffom. Poveljnik Civrini, vojaški kritik „Matina“, izjavlja, da je glede na vojaški položaj v Italiji pričakovati še drugih prebitij. Conrad von Hötendorff, ta zakleti sovražnik Italije, še ni stopil na pozorišče, stoji pa s svojimi četami pripravljen na Koroškem in južnem Tirolskem.

O angleških baterijah poroča „Nouvelle Correspondence“, da tekom italijanskega umika so bile spravljene na varno vso. Kako je z angleškimi baterijami za primer pri Grazeu, je že dosti znano. Italijani pošiljajo v svet take vesti, da bi si ne nakopali še večje jeze Angležev, ki so stavili toliko nad v Italijo pa so bili tako kruto razočarani glede italijanske vojne sposobnosti. Baterije pa so tudi drage.

Italija sama kriva. „Echo de Paris“ deli Italijo, da je sedanjo katastrofo zakrivila sama, ker ni poslušala nasvetov Lloyd Georgea za boljše zvezo italijanske armade. Lloyd George je takrat jecen zapustil Rim in ni bil h kralju ni hotel iti v avdienco.

Trije italijanski zbori vjet. Iz Lugana 2. novembra: V belji ob Tilmentu se bili vjeti italijanski armadni zbori 17., 18. in 22.

Delovanje mornarice tekom ofenzive proti Italiji. Iz vojnovrednevalskega stana: Pomorska letala so pridno soodelovala pri pripravi za ofenzivne operacije. Poleg napadov z bombami na Ronke in Vilo Vicentino in številnih izvidnih poletov so se udeleževala pomorska letala s strojnimi in infanterijskimi napadom na prostoru Novesasi. 29. oktobra so šli pomorski letalci globoko v sovražno deželo. Kolodvor v Latianu, Muzani, Portogruaro so bili oblozili z bombami in zmešnjavo so provzročili letalci v vrstah bežečih italijanskih čet. Ogneti napad naših torpednih čolnov je ustavil delovanje baterij ob Zdobbi po zavzetju Trilca. Tako so bili Italijani ovržani, da bi razstrelili vse svoje topove. Mornarica je delovala proti Grazeu, iz katerega so hoteli odpeljati kolikor mogoče materiala, in s križarke „Admiral Spaun“, se je močilo polastiti Graze. Soodelovanje pomorskih bojnih sil pri zasledovanju sovražnika je zlasti pripomoglo, da se je plen znatno zvišal.

Nemiri v Italiji. Za sedaj se poroča iz Spezie, da so izbruhli revolte in prišlo je do uličnih bojev med pristajali in nasprotniki vojne. Povod so dali ubežniki brigade Spezia, katere pa so postreljali italijanski la francoski častniki. Množica pa je na to padla po častnikih in jih ubila.

Transpordi italijanskih vjetnikov v Nemčijo. Iz Monakovega: Vlaki z italijanskimi vjetniki vozijo venomer na Virmberško. Mnogo tisočev vjetnikov se je že peljalo mimo mesta.

Grazež je bil zavojen 31. oktobra z morake strani. Našo flotiljo je grazeško prebivalstvo z navdušenjem pozdravilo. Skozi špali Grazežanov so korakali tržaški mladi strelci, sledila jim je stotnja mariborskih strelcev. Nagli patruljki čolni so odpluli v kanal San Pietro Dorio. Grazež je razmeroma malo tiho v dolini. Najbrže poveljstvo je stanovalo v hotelu „Fonaria“.

Italijani so ob svojem naglem odhodu zažgali tovarno za sardine. Od velikega letališča ni ostalo skoro nič; samo deli hangarjev so še porušeni. Poštno poslopje je bilo raztrgano po zadetku iz našega morarja. Italijanski letalci prihajajo in skušajo z bombami zadeti torpedne čolne pa nimajo sreče.

Trilca je ves razbit, velika razvalina. Za kopalnicem se vleče cesta, pokrita vsa z ločjem. Na cesti pred hotelom „Angelo“ d'oro stoji veliko avtomobiliziran možnar. V neki hiši so našli mrljice, že močne nagnile. Italijani niso imeli časa, da bi jih pokopali. Na pokopališču brigade Toskana stoji odprti grobovi; pogrebi so zbežali in niso imeli več časa, mrljice pokriti z zemljo. V Trilcu so pustili Italijani polno sanitetnega materiala, riža in makaronov.

Izjava - vzrok italijanskega poraza? Iz Lugana: Italijansko časopisje pripisuje uspeh ofenzive centralnih držav izjavi v italijanski armadi. Lesti pravijo, da je bil glavni kraljevi adjutant Brusatti odpuščen takoj drugi dan pričetka ofenzive. On je brat generala Brusattija, ki je bil lani poveljnik na Tirolskem pa po ofenzivi vpokojen, dasi bi bil moral biti ustrežen.

V Gorici.

Gorica, 30. oktobra.

Drugi dan po zavzetju Gorice mi ni mirovalo srce, da obiščem to svoje nesrečno domače mesto. Od Ajševice dalje se more le peš naprej, kajti kolona za kolono vozov in avtomobilov skoro popolnoma zapira pot.

Ajševica ni več, je nekaj razvalin razdevane domačine, da je tu stala nekaj prijazna slovenska naselbina. Goštna Komel je podrina, gozdček za njo, nekdanji prijazen in senčnat, je spremenjen v jame in kotline, iz katerih štrle koli prejšnjih kosterjav. Dalje po Rožni dolini same kotline, vse vile in hiše porušene. Lepa skupina hiš „pri bajti“ je popolna ruševina, tam stoji le troje vogalov, ki pričajo, da so bivali nekdanji tujudi. Panovski gozd je razdejan, le razklani koli mole v zrak. Hribčki na Stari gori in na desno proti Rafutu s svojimi nekdanji belimi pisanimi stavbami so prava golčava, prerita od granat in posuta z mrtvci. Ne vidi se, kje je stala hiša ob jezeru, vila usmujenih bratov ali „Belpoggio“.

Malo dalje od „bajte“ prekoramim s težavo dva široka strelska jarka, prvi naš, drugi italijanski. Oko tu išče zamani lepega drevoreda od lovske hiše proti Gorici; na levo in desno same žice. Španski jezdeci in drugih ovir brez konja in kraja.

Pred seboj imam „solnčno“ Gorico. V njo vodi iz Rožne doline konjska železnica. Nekdanji tako ponosni grad je le velika odprtina, ravno tako okrog njega in pod njim vse podrti. Bolnišnica in ubožnica sta jako poškodovani. Ulica Dreossi je vsa zabarikadirana in preprežena z žičnimi ovirami. Zgodovinske stavbe na Starem trgu so zelo trpele. Čim dalje grem v mesto, vedno ista slika. Na Travniku ravno gori hiša poleg lekarne Cristofolieteve. Iz kavarne Corso se kadi. Pavletičeva hiša v ulici Codelli je včeraj pogorela. Preobsežno bi bilo, ako bi naševal posameznosti, reči pa moram, da je v celji Gorici le še kakih 10 hiš deloma celih in približno kakih 100 sob, v katerih se more stanovati. Hiše so po veliki večini vse odprte, po sobah ležijo mlake, omare vrte in nerabne stvari razmetane po tleh. Po jako mnogih hišah se širi duh po vinu, na stotine steklenic od vina Chianti in Asti spumante leži po tleh, kar priča o dobri volji Italijanov v Gorici.

Italijani so napravili iz mesta pravcato trdnjavo. Vse ulice so maskirane s plaitami, podobnimi pletenim iz bičevja. Strelski jarki in žične ovire obkrožajo mesto na vsej vzhodni in severni strani, po cestah so napravljene betonske barikade, po celim mestu je vse polno žičnih ovir. Ulice so premaknjene, nekaterih ni več, nekatere so zazidane, n. pr. ceste za Gradom mimo žilvinskega trga ni več, tam se razprostrajo strelski jarki. Na mnogih krajih zagledaš vhode v

podzemeljske rove z napisom „alla trincea“. Tak rovd vodi izpred Ljudskega vrta pod Tekališčem, drugi pod trgom za zelenjavo. Po vseh cestah, ki vodijo s severa in vzhoda v mesto, so spremenjena stanovanja v strelska bivališča. Okna in vrata so od znotraj zazidana ali zabarikadirana z vrečami in na sredi imajo strelske odprtine. Cesar niso torej razrušile granate, so še Italijani razkopali.

Pač žalostna usoda pregnanih Gorčanov! Zasijalo jim je solnce z zavzetjem naših ukradenih krajev, a zopet se jim bo krčilo srce, ko bodo videli svoje razdrte domove. Videli sem za Gradom stati begunca na grušču razvalin. Žalostnega obraza je brskal med ruševino. Na vprašanje, kaj išče, mi pravi: Tu je bil moj dom, a ne morem dobiti niti znamenja, ki bi me rito spominjalo.

Ne pretiravam, kar pišem. Tudi našemu mlademu cesarju se je od žalosti zmračilo oko, ko je dal po zavzetju Gorice kot zmagovalni prijel na Travniki ter bridko vzkliznil: „Nisem si nikdar mislil, da je Gorica tako hudo porušena!“

Vendar, dragi domači, le pogum! Pridite doli, da bodete vsaj na lastnih tleh, če že ne na svojem domu. Pametno bi bilo, da se presele najprej obrtniki: mizarji, ključavničarji, zidarji, kovači, trgovci itd., da hitro vsaj za silo popravijo razrušena domovja, drugače bo dož in slabo vreme delo krute vojne dokončalo. Gorica namreč je sedaj brez civilnega ljudstva; med italijanskim zasedenjem je živelo tam nekaj nad 3000 civilistov, od katerih je ostalo približno 30 do 40, vsi drugi so bili s silo iztirani v Italijo. Zato se nadejamo, da bo tudi vlada kolikor mogoče pospeševala zopetno oživljenje zapuščenih krajev.

Dr. Just Bačar.

Iz raznih poročil. Dne 27. oktobra je dala italijanska vojaška uprava nabiti lepke, ki so pozivljali civilno prebivalstvo, naj zapusti mesto. Med osebami, ki so ostale v mestu, je lekarnar Glubich v Rabatšču in gostilničar „pri pošti“ z ženo in sinom. Z municipija je vohrala še italijanska zastava iz težke svile. Tam je imelo vojaško poveljstvo svoj sedež. Ceste, katere je mogla obstrlejevati naša artiljerija s hriba Sv. Gabriella in Sv. Marka, so Italijani zapirali. Trava raste med kamenjem na tlaku. Po ulicah je raztresenih vse polno reči, kave, riža, sečivja. Okna oficirskih stanovanj so zabarikadirana z vrečami peska in stanovanj imajo neposredne zveze s kletmi. Italijanski vojaki, ki so se prikazali iz raznih hiš, so prav prijazno pozdravili naše vojake. V Gorici je stal liter vina eno litro 5 cent. Cestam so pustili imena, samo Korzo Franca Jožefa se je imenoval „Corso Vittorio Emanuele“. Gorica se je imela imenovati „Santa Gorizia“. Baj je bila v to svrhe posebna cerkvena svečanost, kateri je prisostvoval tudi belgijski kralj, ki se je takrat mudil na italijanski fronti.

Poroča se nam, da so Italijani divjali ob svojem odhodu iz mesta med prebivalstvom, katero so z vso silo odgnali. Le malo ljudem je uspelo skriti se. Kdor se je branil, so ga kratkoročno ustrelili. Neka slovenska družina je bila baje skrita za nekim zidom ob Solkanski cesti tri dni. Gladu bi bila poginila, ako bi bili ostali Italijani še kaj časa v mestu; tako pa se je rešila.

Namestnik v Gorici in Furlaniji. Tržaški namestnik boron Fries je dosel dne 1. novembra v spremstvu barona Glanza v osvojenjo Gorico, kjer je prisostvoval cerkveni svečanosti s „Te Deumom“ v uršulinski cerkvi; svečanost je opravil deželni glavar dr. Faidutti. Nato so razpravljali namestnik, deželni glavar, okrajni glavar baron Baum in vladni komisar za Gorico conte Dandini o najnujnejših odredbah za mesto, nakar so si ogledali posamezne mestne dele in grad. Namestnik in deželni glavar sta se potem odpeljala do Kormina. Prebivalstvo je silsko namestniku svoj obunni položaj tekom zasedenja dežele po Italijani, in odredbe, katere so storiili povodom svojega umika. Politika oblast v Gorici je začela poslovati, istotako glavarstvu v Gradišču ob Soči in v Trilcu.

12 in pol milijard je podpisala Nemčija. Sme li Avstrija zaostati? Vsak naj podpiše sedmo vojno posojilo!

Na novih slovenskih bojnih tleh.

Nekoliko zgodovinskih podatkov: Kdaj pravzaprav so prispeli Slovenci do italijanske meje? Za gotovo vemo to, da so skušali Slovenci prodreti v Italijo že leta 598., kajti tega leta je voščil papež Gregor eksarhu Kaliniku, bizantinskemu namestniku v Italiji, srečo k zmagi nad Slovenci in leta 600. je isti papež poslal solinski duhovščini sožalno pismo, češ, da more toliko pretrpeti pred napadi Slovencev, ki so začeli skozi istrski dohod siliti že v Italijo. Ta istrski dohod ni nič drugega nego današnji Kras in Vipavska dolina. Razvili so se boji med Slovenci in Langobardi, ki so z mečem v roki branili dohod v Italijo vsakemu tujcu. Slovenci so bili vendar zasledili velik del Furlanije. Podreka in Carreri priznavata, da je v Furlaniji mnogo več slovenskega elementa kakor se je mislilo. Za časa avarskega napada leta 610. so bili Langobardi zapustili svoja neutrujena bivališča po furlanski nižini. Kakor 610. tako so se tudi 633. Slovenci skupno z Avari borili proti Flovijem v bližini Pordenona. Slovenci so hrepeli po starih bivališčih. Okoli leta 665. do 670. so zbrali svojo vojsko in udarili po Nadiški dolini v čedadsko okolico. Ali furlanski vojvoda Vektari je udaril na njen in jih pregnal nazaj v gorovje nad Čedadom. Ali čez leta so prišli zopet z veliko vojsko na Furlansko, na vrhu neke gore so se vrtabirili in odbili s kamenjem in sekirami napadalce. Plemstvo furlansko je bilo v tej veliki bitki uničeno in z njim vojvoda Ferduif. Ta gora je morala biti po popisu Pavla Diakona. Prešenska gora pri Čedadu. Okoli 725. so se pojavili Slovenci okoli Vidma, pa so bili kravo odbiti. Ali strah pred njimi je bil v Langobardih vendar velik, kajti vojvoda Pemo je hitel z njimi skleniti mir. Njegov sin Ratchis je bil začel vojno s Slovenci in pridrl celo na Kranjsko. Ali Slovenci so se maščevali in ga pozneje nagloma napadli. Toda Pavel Diakon ne pove nič natančnejšega o poteku tega napada. Gotovo je, da so bili Slovenci mogočni sosedje Langobardov, ki so včasih radi iskali pomoči pri njih. Pavel Diakon piše spoštljivo o Slovencih kot enakopravnih in istoveljavnih članih v družbi narodov. Na vojvodskem dvoru v Čedadu so razumeli in govorili slovensko. Iz leta 1475. je ohranjeno poročilo, da je bila takrat slovensčina domači jezik nižnjega ljudstva v Vidmu, za časa oglejskih patrijarhov se je po furlanskih vaseh govorilo več slovensko kakor furlansko (furlansčina je označena za „neomikan in zlodoneč jezik“). Ob „ogrski cesti“ preko Palmenove se je bilo naselilo mnogo Slovencev, ki so segali na ono stran Tilmenta, o čemur zadostno pričajo slovenska krajevna imena. Med Krodorjopom in Latianu v Belgradu so meli svojo „veliko županijo“, ki je bila naravno središče vseh slovenskih naselbin v južni Furlaniji. Po fevdalnih uredbi je pripadala furlanskemu grofu Verihenu in njegovim naslednikom, goriškim grofom. Slovence v Benečiji opisujejo zgodovinarji za krepke, čvrste ljudi. Langobardski kraljevini je napravil konec Karol Veliki leta 774. Karlov sin Pipin je uredil osvojene dežele in velika vojaška pokrajina, „marka“, je obsegala tudi beneške Slovence. Pod oglejskimi patrijarhi se je širil nemški vpliv po pokrajinah in nahajajo obilo nemških plemičev. Uveljavljali pa so se tudi Slovenci in mnogo imen raznih gradov je slovenskih in med plemiči se nahajajo slovenska imena. Slovenci so imeli kljub fevdalnemu sodstvu svoja domača mirovna sodišča, sestavljena iz takozvanih sosednih. V sosednjo so prihajali vsi rodovinski starešine in hišni gospodarji. Na čelu soseske (občine, srenje) je bil župan ali dekan, ki je nosil kot znamenje svoje oblasti palico. V sosednjah so se posvetovali o vseh svojih javnih potrebah: o pašnikih, potih, preprih med seboj, o globah, o odlokih gosposke, o desetinah, o cerkvah, duhovnikih itd. Po posvetovanju so

glasovali in obveljala je večina gospodarjev. Župani so zbirali velike župane, ki so vodili vse splošne posle velikih županij. To je trajalo do leta 1797., do prve avstrijske okupacije. Pod beneško republiko so se počutili Slovenci, kakor smo to že prej omenili, najbolje. Ni jim potrdila same stare uprave, ampak jim je dala še novih privilegijev. S tem si je pridobila njihova srca in jim izročila končno varstvo državne meje proti Nemčiji. Avstrijska vlada je bila sprevidela potrebo, da se uredi meja in je leta 1735. ukazala napraviti meje vseh obmejnih občin. To je bila pa težka naloga, ker so se Benečani temu upirali in kakor hitro so zagledali cesarskega zemlemernika, so začeli zvoniti plat zvona, zbirati se in mu žugati. Šele leta 1755. so bili med obema vladama podpisani končni dogovori. Beneški senat je smatral šempetrsko Slovenijo za nekako vojaško granico proti Avstriji. Beneški doži so jih opetovano pohvalili zbog tega. Ali republika je propadla, izginili so privilegiji, zagospodoval je Napoleon. Francozi so odpravili tisočletne sosednje, ker se niso vjemale z njihovo vstavo (pod avstrijsko vlado pa so živalitarje še po letu 1830.). Čez oni prostor, kjer se je zbiral slovenski parlament, so potegnili cestno prago in posekali lipe. Ko so bili Francozi pregnani in je prišla Benečija leta 1813. zopet pod Avstrijo; čedadski okraj je bil pridružen kraljevinu lombardo-beneški. Soseske so bile zatirane, ustanovljene občine, mirovno sodišče odpravljeno, v Šempetru je bil bival c. kr. komisar, ki je predsedoval občinskemu sejam. Podreka pravi, da za avstrijske vlade je beneška Slovenija razmeroma cvetela. Sosednji Slovenci so prav živahno trgovali z Benečani. Leta 1833. je politična oblast zabranila končno zbiranje v sosednjah. Kljub temu so se zbirali gospodari še do 1850., to je do razdelitve občinskih zemljišč. Prišlo je leto 1848. Ko je izbruhnila vstaja, so ustanovili takoj narodno stražo, ki je bila nemudoma popolnoma oborožena. Poveljnik je bil Fran Podreka iz Šempetra. Nad cestami so nakopili velikanske skale, da bi zvalili nad avstrijske vojske, ako bi hoteli prodirati ob Nadiži. Ko se je raznesel glas, da hočejo Avstrijci naskočiti Čedad, je prihitelo ljudstvo od vseh strani, da bi ga branilo. Ali kmalu so sprevideli, da ne kaže upirati se. Ko se je vdal Videm, so Avstriji brez težave zasedli Čedad. Po premirju v Krmini 27. julija 1866. so napravili plebiscit tudi med beneškimi Slovenci. Samo eden Slovenec je bil proti združenju z Italijo (Podreka, II. 25). Avstrijska vlada se je kljub temu trudila obdržati Benečijo vsaj do Tera, torej Slovence, in ko so v avgustu 1867. določevali politično mejo med Avstrijo in Italijo, je še skušala odstopiti Italiji primirski okraj na Tirolskem, da bi ohranila šempetrski okraj, ali plebiscit je že odločil, je odgovorila italijanska vlada. Takrat je bila smrtna ura beneški Sloveniji. Toda po petdesetih letih, 1917. je bila za beneško Slovenijo ura vstajenja. Varni so se beneški Slovenci, ko so prepevali, leta 1848., da ljubijo Italijo, »preljubi moj dom«, in pričakovali pod »bandiero v treh barvah lepč« dobrih časov ter tožili, da je bila dotle »ana dikla špotljiva«. Ali res je, da je bila dekla v združenju Italiji, sedaj pa so nenadoma prešli časi robovanja in obeta se tudi beneškim Slovincem solnce »stare pravde«.

Bitka na zapadu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 2. novembra. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Skupina gfm. Rupprehta. Artiljerijski boj na Flandrskem je bil večeraj ob pokrajini ob Yseri zlasti pri Dixmuidenu zelo silen zlasti med Houthoulskim gozdom in Lyso. Živahen sovražni moteči ogenj je ležal na našem bojnem pasu, angleški izvidni sunki so se na več točkah fronte ponesrečili. — Fronta nemškega prestolonaslednika. Ob kanalu Oise. Aisne in ob pobočju Chemin des Dames je artiljerijsko delovanje močno naraslo. Po večurnem bobnjačem ognju so močne francoske sile pri Brayeju napadle. Njih naval se je pred našimi črtami krvavo zlomil.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 2. novembra. (Kor. urad.) Na Flandrskem živahno streljanje ob Yseri. Zadnji noč smo neopazni in nemoteni od sovražnika prelozili po načrtu svoje črte z gorske fronte Chemina des Dames. V noči na 1. novembra so naša letalca z uspehom napadli London in angleške kraje ob obali. Na vzhodu ni česar posebnega. Iz Italije do sedaj ni česar novega.

Nemško podvzetje pri Bezonvauxu in nemški uspehi v gozdu Chaume, pri katerih so se posebno odlikovali Oldenburžani in Hanseati, so nemške čete sedaj še povečale. V bojih preizkušene gardne čete so zajuriale francoske jarko v širini 1200 m in v globini 300 m pri Bezonvauxu. Izvršilo se je to po uspešnem artiljerijskem ognju ter so nem-

ške čete pripeljale in sovražnih jarkov nanj nad 200 vjetih in vpletenih mnogo tednih in lahkih strojnih pušk. Francozi so v štirikratnem protinapadu obupno poskušali soper zavzeti izgubane jim pozicije, niso pa dosegli ničesar, marveč so imeli le velike krvave izgube.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

31. oktobra zvečer. Severno od Aisne in v okolici Pinona artiljerijsko delovanje. Končne številke od nas tekom ofenzive od 23. do 27. oktobra vjetih in plena so: 11.257 vjetih, med njimi 237 častnikov, 180 topov. Na desnem bregu Mose so poskusili Nemci danes jutraj nenaden napad na naše pozicije v odseku Beaumont, ki pa smo ga zavrnili. Med Moso in Bezonvauxom precej silen topovski ogenj tekom popoldneva. Z ostale fronte ni ničesar poročati.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

1. novembra popoldne. Ponoči je bila sovražna artiljerija delavna vzhodno in severo - vzhodno od Ypresa. S svojim ognjem smo pregnali sovražno zbiranje čet v bližini Passendaele.

Letalski napad na London.

Berolin, 3. novembra. (Kor. urad.) Naša letalska flotilja je napadla v noči na 1. novembra vojaške naprave v sredini Londona in v mestih Gravesend, Hatcham, Ramsgate, Margate in Dover, ter metala z uspehom bombe na ta mesta. Izbruhnilo je več velikih požarov. Druge letalske flotilje so napadle trdnjavo in pristaniške naprave v Dunkerque, ter vojaške cilje za flandersko fronto. Številne eksplozije in požari so bili posledica. Vsa naša letala so se vrnila.

Z ostalih bojišč.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 2. novembra. (Kor. urad.) Vzhodno bojišče. Nikakoršnih važnih dogodkov.

Makedonska fronta. Severno-zapadno od Bitolja smo z izgubami zavrnili sunek sovražnih bataljonov.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

2. novembra. Makedonska fronta. V noči na 2. novembra so poskusile francoske čete napasti naše pozicije med Dihovom in Bratindolom, mi pa smo jih z velikimi izgubami zavrnili. Enako smo z ognjem vrgli nazaj več močnih sovražnih patrolj, ki so se približale med jezeroma pri Dobrem polju ob golenji Strumi našim pozicijam.

TURŠKO URADNO POROČILO.

1. novembra. V odseku pri Gazi smo vjeli 15 Indijcev. Sovražni motorji so večkrat obstreljevali Gazo.

ANGLEŠKI USPEH V EGIPTU.

Angleško uradno poročilo.

1. novembra. Egiptovska fronta. Večera smo zasedli Beersebo. General Allenby poroča, da so prinesla uspešna podvzeta proti Beersebi angleškimi četami 1800 vjetih in 9 topov. Angleške izgube so bile v primeri z doseženimi uspehi lahke.

Russkij in Brusilov.

Petrograd, 3. novembra. (Kor. urad.) Petrogradski listi poročajo, da namerava ruska vlada zopet poveriti vrhovno poveljstvo generalu Russkemu ali generalu Brusilovu.

Angleške izgube ladij.

Amsterdam, 2. novembra. (Kor. urad.) Prvi lord admiraltete Geddes je izjavil v angleški zbornici pri razpravljanju o objavi angleških ladijskih izgub, da zelo obžaluje, da mora povedati, da se je izkazalo za popolnoma nemogoče najti boljše obliko objave teh izgub, ker bi si s tem tudi sovražnik mogel zbrati za njega zelo važne vesti. Število potopljenih ladij in izgubljene tonaže narašča.

Miljukov o ruskih mirovnih pogojih.

Petrograd, 2. novembra. (Kor. urad.) Agentura. Pri otvoritvi predparlamenta je napeljal Miljukov med splošnim nemirnim govor na izjave zunanjega ministra Tereščenkina. Miljukov je izjavil, da odobrava politično razsodišče, zmanjšanje oborožanja in parlamentarno kontrolo diplomacije, ne pa da bi šla ta kontrola tako daleč, da bi bila enakovredna z izjavitvijo, kar za sleduje zahteva, da se tajne pogodbe takoj objavijo. On sprejema formulo o pravicah narodov, da odločajo o svoji bodoči usodi, a tudi te formule ne sprejema v obliki, kakor predlaga skrajna levica. Glede instrukcij delavskega in vojaškega sveta svojim zastopnikom v inozemstvu je izjavil, da ta navodila ponavljajo temeljne točke stočkovskega minifesta, da pa utopično pretiravajo v prid interesom Nemčije. (Bilen hrup.) Od trenutka objave tega spisa je jasno, da bodo zastopniki ruske demokracije na pariški konferenci v nasprotju z voditeljem oficijalne ruske zunanje politike. Miljukov je nato, opetovano prekinjen od živahnega protesta, kritiziral oni del navodil, ki govorijo o avtonomnem razvoju narodov ter gre tako daleč, da zahteva njih politično razdružitev od Rusije. Grajal je nadalje, da zahtevajo navodila glede alžarsko - lotarinškega in belgijskega vprašanja Nemčiji, glede arabskega vprašanja pa Avstriji prijazno razrešitev. Nadalje je izrekel Miljukov mnenje, da bo načrt demokracije, da se morake ožine nevtalirizirajo, prisilili Rusijo, da bo vzdrževala močnejše brodogradje, kakor sedaj. Interesi Rusije na jugu bi bili torej le potem zagotovljeni, če bi imela Rusija vojaško kontrolo nad Bosporom in Dardanelami. Miljukov je napadel rusko demokracijo, ki da poslaba položaj Rusije, ter je končal s poklonom Francoski, Angliji, Srbiji, Romuniji in končno Italiji, ki je dobila udarce, katerega je sovražnik namenil Rusiji, ter Ameriki, novemu močnemu zavezniku, ki pošilja nove hrabre legije borilcev v Evropo. (Vsa desnica in del levec pr. je zastopnikom zavezniki držav navdušeno ovacij.)

RAZNE VESTI IZ RUSIJE.

O oboroženem nastopu maksimalistov, ki ga obetajo v najkrajšem času, govori vs Petrograd. Petrogradski vojaški gubernator je v to svrhu izdal izredne naredbi, da zagotovijo red in mir. Ukazal je garniziji, da morajo odločno

podpirati civilne oblasti in milico ter s vso silo preprečiti vsako demonstracijo. Državni pravdnik kijevskega sodnega okraja je sporočil vladi, da sestavlja ukrajinska rada in generalno tajništvo ukrajinske posebne armade ukrajinskih kozakov. Nastavljeni prebobjalske in amurske železnice so pričeli s stavko.

Vojaški glavni odsek pri velikem glavem stanu je izdal v imenu vseh armad oklice na zaledje, v katerem opozarja na krizo dežele ter zahteva, da nemudoma prenehajo vsi izgredi in da se sestavijo iz dezerterjev in drugih podobnih elementov delavski oddelki, ki naj se pošljejo na fronto ali pa uporabijo za dela v zaledju. Odsek je poveril to nalogo garnizijskim milicam, republikanskim gardam in drugim podobnim organizacijam. Obrambni odsek v predparlamentu je sklenil, da naj imajo krajevni blagoviteljni odseki pravico povsod tam, kjer bi bilo potreba proglašiti vojno stanje.

Finski listi poročajo, da bo najbrže predsednik finskega senata Svinhuvud imenovan za predsednika bodoče finske republike.

Razne vojne vesti.

Amerika in Norveška.

Med Zedinjenimi državami in Norveško je prišlo do sporazuma, vsled katerega se izpustita dve v Ameriki zadržani norveški ladiji pod pogojem, da se takoj vrnejo, ko končajo svoje potovanje. To je balje pot za podobne pogojne pogodbe tudi glede drugih nevtralnih ladij, ki so v Zedinjenih državah zadržane.

Sestanek švedskega in danskega kralja.

Kralj Gustav se je odpravil dne 31. oktobra zvečer iz Stockholma v Skaraborg na južnem Švedskem. Prihodni teden bo obiskal kralja Kristijana v Kodaču.

Posvetovanje švedskih generalov.

Švedska vlada je ukazala, da morajo vsi aktivni generali in veliko število višjih štabnih častnikov dne 15. t. m. na posvetovanje v Stockholm.

Pomoč angleških kolonij.

Reuter poroča iz Londona iz govora lorda Curzona, da so poslale Kanada 250.000, Avstralija 300.000, Nova Zelandija 120.000, Južna Afrika 60.000 in Nova Fundlandija 4000 mož. Ne glede na vlečnost teh kontingentov je omeniti hitrost, s katero so prišli ti kontingenti na fronto.

Grof Hertling nemški državni kancler.

Berolin, 2. novembra. Cesar Viljem je imenoval bavarskega ministrskega predsednika grofa Hertlinga za državnega kanclerja in za predsednika pruskega ministrskega sveta. V političnih krogih se navaja sledeča nova ministrska lista: kancler in ministrski predsednik grof Hertling, namestnik kanclerja poslanec von Payer (naprednjak), namestnik ministrskega predsednika poslanec Friedberg (nacionalni liberalci), pruski trgovinski minister najbrž Tove (naprednjak). Dr. Helfferich dosedanj ministri državni kanclerja je podal demisijsko, državni tajnik von Waldow bo storil najbrže isto. Dosedanji državni kancler dr. Michaelis je bil odlikovan s kolajno velikega križa reda »Rdečega orla«.

Z grofom Hertlingom je stopil na čelo nemške zvezne vlade južni Nemec in katolik, kar je tem pomembnejše, ker postane grof Hertling tudi ministrski predsednik skoro popolnoma protestantske države Prusije. Izmed njegovih prednikov na kanclerskem fotelju je bil knez Hohenlohe tudi katolik in tudi popreje bavarski ministrski predsednik. Grof Hertling, ki je rojen v Darmstadtu na Hesenskem, je danes 73 let star. V Monakovo je prišel kot profesor filozofije, igral je kmalu odlično vlogo v bavarskem centru in je končno postal minister in ministrski predsednik. Z veliko spretnostjo je grof Hertling vodil politiko bavarske klerikalne stranke in je pri tem ostal vedno moč zmerne nastopa in kompromisne politike. Po svojem mišljenju se nagiba grof Hertling zmerni demokraciji, glede zunanje politike je pristaš takozvanega častnega mira, ki hoče ustvariti nekaj kompromis med strujami, ki zahtevajo aneksijski mir in ono, ki proglašča sporazumni mir.

Nemški aneksijski se nadejajo, da bo grof Hertling ustvariti v državnem zboru novo večino, iz katere bodo izločeni socialni demokrati in da bo glede zunanje politike udaril na osterjšo struno. Drugi politični krogi zopet pričakujejo, da se mu posreči še bolj ujediniti nemške stranke ter najti mirovno formulo, ki bi res odgovarjala naziranju celega nemškega naroda. Socialni demokrati z imenovanjem grofa Hertlinga, kakor se zdi, niso zadovoljni. Očitajo mu, da se je še nedavno izrazil proti uvedbi parlamentarne sistema in da je nasprotnik avtonomije Alzacije - Lotaringije.

Položaj, ki je nastal vsled imenovanja grofa Hertlinga, še ni razjasnjen. Počakati je treba, da razvije novi državni program. Vsekakor je pomembno, da v dobi, ko skušajo gotovi elementi zasejati med Prusko in južno Nemčijo vedno globlji razpor, stopa na čelo nemške vlade zastopnik južnega nemštva, da postaja Bavarec in katolik prvi državnik po večini protestantske in v glavnem pod severonemškim vodstvom stoječe Nemčije.

Poljsko vprašanje.

O nameravani personalni uniji med monarhijo in Poljsko poročajo še sledeče: Nova poljska kraljevina bi imela skupno z monarhijo le kraljevo osebo. Avstrijski cesar bi bil istočasno poljski kralj. V vprašanih zunanje politike bi se našel poseben modus za skupni nastop. Takoj po proglašenju personalne unije bi se pričela organiza-

cija kraljeve poljske armade, ki bi aktivno sodelovala ob boku centralnih držav. Čim najpreje naj bi se izvršile volitve v poljski državni zbor, kronanje pa bi se naj odgodilo na čas po vojni. Konservativne poljske stranke so za to idejo navdušene, nacionalni demokrati in socialni demokrati se držijo rezervirano. Slovanske stranke spremljajo najnovejši razvoj poljskega vprašanja z veliko skepo. Posebno so ogorčeni Rusini, ki naj postanejo poljski podložniki.

K taktiki jugoslovanskega kluba.

(Dopis. — Dr. V. K.)

V odločilnih trenutkih narod ne sme prepušiti svojega še tako izbornega zastopstva samega sebi. Precenjevati moramo vsak hip dalekočnost njegovih korakov, tudi opozarjati in odklanjati, ali odobravati. Tudi slednje ni odveč, ker vsak vreden poslanec črpa iz prepričane soglasja volilstva nove moči, da vztraja v dobrem in se ne da omahjati, če postane nasprotnik vsled trenutnega izboljšanja svojega položaja predznejši. Na ves glas moramo torej z ozirom na sklep jugoslovanskega kluba, da je odklonil proračun in vojne kredite, poudarjati, da se narod s tem seveda usodnim korakom vendar popolnoma strinja ter je pripravljen izvajati tudi vse posledice. Opo-minjalno se je nas, da ne smemo zahtevati od poslancev v ti dobi sadov njihovega delovanja v podrobnih uspehih na gospodarskem polju ali v ugodnostih za posameznike. Prav dobro vemo, da nam naša vlada v obupnem stanju javnih zadev kaj znatnega dati sploh ni sposobna. Zakaj bi se torej dali preslepiti z drobtinami, če bi morali pri tem zatajiti boj za celotno rešitev našega narodnega vprašanja!

tepli, ker nismo slepo poslušni in tudi na sebe ne pozabimo popolnoma.

Vsi čutimo, da je razrešitev zapletljave naravnih potov čim dalje manj verjetna. In pred dobrim izidom morajo naravno priti še hujši časi. V tem času za poslance ni glavna stvar obila vlada podpora poškodovancem po toči in suši ali za kako združeno zvezo. Narod to razume in, kakor je videti, razumeje to v prvi vrsti jugoslovanski poslanci. Zavedni narodnjaki se tudi niso bali, da pade naše zastopstvo na Dunaju vsled svoje taktike v nemilost, bolj smo se bali, da mehka narava Slovencev in Hrvatov v odločilnem trenutku obnemore in je uslužnejša krogom, ki so z lastno krivdo zabredli v močvirje, nego visokim vzorom narodne svobode. Kakor je pa Clam - Martinic v svoji smešni logiki sklepal, da je skupno prelita kri narodov zanikala te narode in potrdila nemški centralizem, tako bi po pravici dr. Seidler iz parlamentarne podpore Jugoslovancem izvajal posledice, da se naš narod odreka na ljubo nemštvo svoji bodoči samostojnosti.

V znamenju germanizacije.

Izpoč Pohorja nam pišejo:

Kdor je pred vojno le količkaj zasledoval naše narodopolitično gibanje, je moral opaziti, tudi če drugače ni bil aktivno delaven, da stoji vse življenje našega naroda v posebnem znamenju boja za ohranitev slovenske narodnosti na Slovan, štajerskem. Boj za to se je vršil tako po naših mestih in trgih, kakor tudi po ostali deželi, v prvi vrsti pa na narodni meji, severno od Drave, t. j. za Slovan. Gorice in dalje za gorske dele severozapadno od Maribora ter severovzhodno od Ptujja, za ves oni del, ki se razprostira v Medlmu. Posebno znana so iz tega boja krajevna imena št. ilj, čmurek, Radgona, Ljutomer i. t. d.

Boj je veljal napadajočemu nemštvu in njegovim oficijelnim bojnim organizacijam, v prvi vrsti »Südmarki« in »Schulvereine«, veljal pa je še tudi takrat nemški birokraciji, ki je prikrito in javno povedo podpirala Nemce na škodo slovenskemu prebivalstvu. »Südmarka« je kupovala slovenske posestva in naseljevala nemške drugoverne kmete, v prvi vrsti iz pruske kraljevine. Koder je nastala taka naselbina, je prenehal vsakrati obzir naših državnih uradov in če se je za tak kraj večeraj uradovalo — seveda zlojčno — še slovenski, so je danes še vrtilo uradovanje nemški in če običajni predstojnik ni bil docela mož na svojem mestu, ni dobil odahmal ne enega uradnega obvestila v slovenskem jeziku. To prakse pa se je posluževala birokracija tudi pri vseh oglaših in razglasih, dač čisto v kakšni občini niti občin. predstojnik ni razumel, zakaj pravzaprav gre. Če je hotel poduka, je moral k učitelju ali pa v župnišče, največkrat pa naravnost k dotičnemu uradu v mesto. Protidelo je doseglo sčasom, da so zavednejši občin. predstojniki pričneli kratkoma take uradne dopise, oglašje in razglase vračevati z opazko, da se naj dotični urad poslužuje slovensčine. To je seveda razvidno število naših običajnih funkcionarjev je moralo ob izbruhu vojne osumljenih arboflista v prelekovalne zapore, od koder so se po nekaj tednih vračali vsi brez izjeme.

Izbruhnila je vojna in videti je bilo v prvem hipu, da vlada glede germanizacije nekakšna negotovost. A to je bilo le navidezno. Preganjanja posameznikov našega naroda so bila prvi generalni naskoki. Kako se je obnesel, smo že opetovano omenili. Vseeno pa naši narodni nasprotniki niso odnehali. Zbrali so ravno vedno tega neuspeha vse svoje sile in pričeli ponemčevati po gotovem načrtu; to pot se je preselila germanizacija oficijelno ravno v državne in druge urede.

V boj proti vsem kar je slovensko, so v prvi vrsti posegla okrajna glavarstva v Mariboru, v Ptujju, pa tudi drugod ter okrajna sodišča. Dočim smo imeli do izbruha svetovne vojne pri teh uradih vsaj še to in tam kakšnega uradnika Slovence, so puščali ti uradi, ozir. njih predstojniki uradnike Slovence, da so bili vpoklicani v vojaško službo, odkoder so je izjemoma ta ali oni vrnili na svoje mesto: mesto Slovencev so pridno nastavliali Nemci, ne oziiraje se na to, je li bil Nemec za službo sposoben ali ne. Uradnika Slovence pa so vtaknili kam v kakšno malo gnezdo na Gornjem Štajerskem, koder jih sedi večina še danes. Nemški uradnik naslednik slovenski ne zna ali pa noče in človek, ki pride z njim v dotiko, mora, če hoče kako stvar imeti hitro rešeno, se posluževati nemščine. Kdor ima dovolj narodnega ponosa, nastopi tu in tam z vso dovoljeno in postavno neoporečno dolednostjo, s pritožbo do — c. kr. namestništva v Gradcu, kjer ostane stvar potem nerešena po cele mesece, ker ga pač ni uradnika tudi tam, ki bi znal ali hotel znati slovenski. Žal, da so naši ljudje po mestih ravno največkrat najbolj nedosledni in plačljivi in, da dela vse to po večini slovenski — kmet. Nemški uradni predstojniki so slovenske uradnike tudi premeščali čisto z javno opazko da jim gre za namen.

Nad občinami, ki so se pred vojno močito postavile potom svojih občin, pred stojnikov, se je še posebej razil žolč ponemčujoče birokracije s tem, da se morali

pod orožje občin. močje in občin, predetoj-
niki. Za to imamo danes celo vrsto občin,
kajih občinske poole vodijo od pol. oblastij
postavljeni komisarji. Med njimi so preje
zele cvetoče in bogate občine, ki so danes
meštam pred gospodarskim polomom.
Komisarji imajo svoje direktive, med temi
tudi te, da se imajo dovoljevati le najnižje
podpore zastopnim v vojaško službo vpokli-
canih, da se imajo tozadevno delati po
možnosti evire in, da se ima »paziti«
priporočil, kadar gre za prošnje za do-
pust v vojaških službah se nahajajočih. Pa
tudi glede raznih gospodarskih podpor, od-
pisa davkov itd. se delajo danes velike raz-
like, ki jih pač noben okrajni glavar vtajni
in Ptuju. Ravno last je glede revizije, ki so
spravile v prvi vrsti lepo število raznih go-
spodarstev in takih občin na rob prepada.
Čisto nasprotno se nastopa po štajerskih
občinah. Tam so baš v zadnjih mesecih
izposlovali anim, ki so bili slučajne vpokli-
cani, dopušte, celo popolno odpustitev iz
vojaške službe. Da, dogodilo se je celo, da
so izposlovali odpust nekemu veleposelni-
ku, ki je služil kot c. kr. nadporočnik, da je
prevezal mesto odstopivšega občinskega
predstojnika!

Niš boljše ni pri c. kr. sodiščih. Ko je
izbruhnila vojna, je morala cela vrsta av-
skultantov, mlajših sodnikov i. dr. v voja-
ško službo. Slovenske so je lahke pogrešale,
nemške težje. Nemške tovariše se je
sčasoma sprostiti, ali spravilo v vojaško
sodstvo; Slovenci so in ostanejo do kana
vojne v strelskih jarkih. Zgodilo se je, da
je moral avskultant Slovenec, ki preje nik-
dar ni bil potrjen, po zadnjem prebranju
k vojakom. Na njegovo mesto je prišel tak-
oj Nemec, Slovenec pa se je spustil žele
po dolgi, dolgi meseci, ker je bil Nemec
za svoja nova mesto popolnoma nesposoben
in tudi neporaben. V Mariboru pa se je
zgodilo, da je moral prav, praktičnik tožiti
radi razlajenja časti pred latim sodiščem
svojega uradnega predstojnika, ker je po-
stajal z raznimi opazkami že na vse zadnje
preobsejan in gotovo le taktični prakti-
kanta se je imel gospod zahvaliti, da je
odletel z enostavno opravičilo in stroški.
V uradovanju so ti gospodje ravnotako po-
kusili priti za nemško, za samonemško
vrvo. Da se jim ni docela obšlo, je pač
zahvaliti naši čuječnosti. S tem pa seveda
ni rečeno, da se je za bodoče preprečilo
enake poskuse, ali pa, da se je za enkrat
doseglo kaj posebno blistvenega. Za enkrat
gospodje pač držimo malce na vajeti; ka-
ko dolgo — je pa druga stvar. Pri naši
sodiščih — pa tudi po uradni polit. oblasti
— so vselej n. pr. med nižjim, plearnikim,
uradništvom pretežirani Nemci, Slovenci
pa se desoleto zastopovali, čeravno imajo
letni razne izpite za dosega boljše mest v
žepu s sijajnimi izpričevili.

Vsem na čelo pa se je v delu za ger-
manizacijo postavila — južna železnica.
Slovenski uradniki so bili iz večjih postaj
z malimi izjemami vsi preostavljeni v nem-
ške dele države ali pa tudi v Tirolu. Koder
se imamo po postajah slovenske uradnike,
so v popolni manjšini in pod strogo kontrolo
nemških tovarišev, v prvi vrsti jim je
prepovedana raba slovenskega jezika v
uradu. To velja tudi še danes in se tudi
kazni še vedno strogo izvajajo, čeravno je
železniški minister našim poslancem izja-
vil, da bo v bodoče bolje. Slovenski uradni-
ki opravljajo danes pri nas večinoma naj-
težavnejše posle, najnapornejše službe, pa
kakšno je plačilo? Uradnik Slovenec ne do-
bi dopusta, čeravno je vsled prenapora in
slabih prehranjevalnih razmer s svojim
zdravjem že popolnoma na kanti. Obratno
pa imajo nemški uradniki vse mogoče
ugodnosti na škodo slovenskih tovarišev.
Slovenec uradnik gara kot živina noč in
dan, uradnik tovariš Nemec — pa dobiva
edukovanja. Slovenski potnik še danes ne
dobi pri postajnih blagajnah vseh listkov,
še ne zahteva nemški. In vendar lahko re-
čemo, da je 80% potujočega občinstva od
Spielberga dalje, popolnoma slovenskega.
In postaja imena! Tudi tu lahko z mirno
vestjo trdimo, da 80% ne ve še prav, kako
ima izgovoriti postojno ime — nemški.

Podobno se godi Slovincem tudi pri
pošti. Ne bomo raziskovali, ali po naro-
čilu in navodilu poštnega ravateljstva v
Grazu, zadostja nam, da se to dogaja. Da
zadene tudi ravateljstvo samo ogromni
delež krivde, sledi že iz tega, kako se ra-
va s poštami uradniki Slovinci in kako z
Nemci. V mislih imamo za enkrat v prvi
vrsti imenovanje poštarjev na deželi. Kom-
petente za taka mesta se je ob izbruhu
vojne očrnilo kot narodno zavredno Sloven-
ce in srbofite, oni še danes čakajo, da se
jim kakšno primerno mesto pri nas odka-
že, a se jih pusti v stran, nastavlja pa se
mesto njih mlajše uradnike Nemce, čisto s
slabšo kvalifikacijo in z 10 do 15 leti slu-
žbe manj. C. kr. poštne uprave radi potrebo-
ne s številnimi dokazi. V teh slučajih gre
cesto za moč s številno rodbino; drže jih
po mestih, obetajo jim, dajo ničesar, ali pa
kije v gornjštajerskih gorah...

Da bi pomembnejše radi preneali tu-
di na obe dovoljeni arendni žoli in na edi-
no učiteljstvo, je tudi znano. Če to se ni bi-
lo do danes mogoče tako, kakor si žele
»Volkerati«, ni to njihova krivda, pač pa
nadstojnost slovenske učne se mladine
po teh zavodih, s koje nemške učne moči
za enkrat sploh še ne morejo izhajati, vsaj
v nižjih razredih. Za to pa poskušajo dobi-
ti čim možno slovenskih uskovov med
srednješkolskim učitelji. Ti naj bi s pomočjo
slovenskega jezika in sčasoma tudi s te-
orijem v poučevanju opravljali germaniza-
torično delo. Hvala bogu, da je takih usko-
vov najti skrajno malo in redko in, da nam
vsaj tu ne grozi za enkrat posebna ne-
varnost.

Iz vsega sledi: izboljšalo se ni med
tremi leti vojne prav nič — poslabšalo pa
zele mnogo, v prvi vrsti vsled krivde nem-
ške birokracije, za katero jamči centralna
vlada. Ta pa je bila, je in bode ostala ved-
no nemška in nemštvo služna, dokler je ne
prisilimo, da odneha, dokler ji ne izsilimo
pravice, ki nam gredo na svojih tleh tako
v polni meri, kakor vsakemu drugemu narodu.
In to ve danes tudi zadnji slov. bja-
tar na deželi in delavec v mestu. Kdor
trdi, da širšim ljudskim masam našega na-
roda ni za to, da bi kot Slovinci živeli živ-
ljenje kot Slovinci, ta laže ali pa ni nor-
malen; a naj si bo potem že star Kranjec
ali pa c. kr. rodni nadsvetnik.

**Avstrijski spomnite se
zmagovitih čet v Italiji!
Ne puščajte jih na cedilu
Podpisujte 7. vojno posojilo!**

Hrvatski sabor.

Zagreb 31. oktobra. Sabor je danes
razpravljaval o raznih interpelacijah. Ko je
predsednik otvoril sejo ni bilo v zbornici
niti enega stenografa. Stenografski posel je
prevel kvestor saborske pisarne dr. Sala-
vari. Poslanec Mileusić klič: »Štrajk je
od Madžarov naročen!« (Smeje). Predsed-
nik poroča, da so stenografi tik pred sejo
zahtevali zvišanje plače in ker se jim ni
tako ugodelo, so kratkoma proglasili
štrajk.

Med interpelacijami se nahaja inter-
pelacija posl. Kovčevića, ki navaja, da so
bili hrvatski orožniki, ki so vršili kontrol-
no službo na železnici proti v Reko, te
dni odpoklicani in nadomeščeni z madžar-
skimi orožniki, ki ne znajo niti besedice
hrvatski. Isti poslanec interpelira, jeli hr-
vatski vladi znano, da je bilo začetkom
školskega leta izključeno iz domobranske
kadetnice v Pečuhu 15 hrvatskih kadetov,
češ, da ne znajo madžarske.

Prihodnja seja v torek, 6. novembra.

Politične vesti.

== Vlada in Jugoslavo. == Hrvatska
Riječ: parača z Dunaja: Vlada je Jugo-
slovanom nedavno nudila vse mogoče
spremembe v sistemu, ki vlada v Jugo-
slovanstvih deželah, pod pogojem, da
opuste Jugoslavo svojo strogo opozici-
onalno politiko in se spuste v pogajanja
z Nemci. Jugoslavo so vse vladne
ponudbe odklonili in poudarjali, da je
vlada obvezana, vršiti svojo dolžnost
brez kakršnihkoli kompenzacij in zlasti,
da mora sama brez protislužbe popra-
viti svoje pogrške. Jugoslavo so isto-
časno dr. Seidlerju izjavili, da se ne
spuščajo v nobena pokajanja. Vseled te-
ga se govori v parlamentarnih krogih o
možnosti skorajšnje demisijske ministra
Zolgerja, ki je Slovenec.

== Nove politične persekucije? == V
parlamentarnih krogih se vzdržuje vest,
da bo na Češkem in v jugoslovanstvih
deželah nastopila reakcija s poostre-
njem režima. Govori se, da bodo pred-
vsem poostrena časopisna cenzura in
da bo nekaj ljudi zopet interniranih.
Praški »Venkov«
poroča, da nemški po-
litiki zopet nagovarjajo vlado, naj ob-
novi persekucije. V tem oziru pripisuje
»Venkov«
hajskajočemu govoru opata
Helmerja v gosposki zbornici, poseben
pomen. Tudi madžarski listi zahtevajo
preokret v politiki proti Slovincem in
nekateri celo poročajo, da je ta pre-
okret že gotova stvar.

== Glavno zborovanje »Südmarche«
se je vršilo dne 28. oktobra v Grazu.
Predsednik posl. Dobner je v svojem
govoru slavil Nemčijo, kateri se je za-
hvalil, da je Avstrija v vojni obstala.
Dokler bode v Avstriji živeli možati
Nemci, tako dolgo bo morala država
vztrajati v zvezi z Nemčijo. Zdi se, da
merodajni krogi tega ne uvidevajo. No-
trajne politike se ne bo dalo odločiti na
parlamentarnih tleh. Blizamo se ljudim
časom. Jugoslovanstvo vprašanje je na
mah stopilo pred nas. Na jugu se kažejo
pojavi, ki presegajo vse, kar se je od-
igravalo poprej. Jugoslovanstvi poslanci
in jugoslovanstvo časopisje govore, ne-
ovirani od oblasti tako, da se je treba
zamisliti. Nasprotnik ne pozna nobene-
ga usmiljenja. Tudi mi moramo proti
njemu ostro nastopiti. »Südmarche«
bo nadaljevala svoje delo, kakor ji to za-
ukazujejo dolžnost in ljubezen do nem-
škega naroda. Poslanec Dobner je na-
to obširno poročal o kolonizacijskem
delovanju »Südmarche«, ki si je v to
svrhu pridobila posebnega strokovnjaka,
potovalnega učitelja Amana, ter je
končno razpravljala o ustanovitvi pose-
ne zemljiške (i. e. kolonizacijske) ban-
ke. Povedal je tudi, da je »Südmarche«
nabrala četrtilijona kron za ustanov-
ljanje vojaških domov, ki jih bo seveda
ustanovila na slovenskem ozemlju. Pa-
tovalni učitelj Hoyer je poročal o poli-
tičnem položaju avstrijskih Nemcev, po-
tovalni učitelj Aman o kolonizaciji v
Slovenskih gorah, kjer da dela slo-
vensko oduševstvo z zemljišči nemškim
prizadevanjem mnogo težko.

== Poslanec Pittoni o jugoslovan-
skem vračanju. == Tržaški socialno-
demokratski poslanec Pittoni je napisal
za madžarsko revijo »A Monarchia«
članek »Avstrijski Italijani in jugoslo-
vanstvo vprašanje«. Piše med drugim:
Narodi Avstrije iščejo novih odkrivanj
in novih form za možnost svojega razvi-
tja. Načelo samoodločevanja narodov,
ki si krči pot v sedanjih svetovni krizi,
slavi slavje tudi v svetu misli, katere
prevevajo avstrijske narodnosti. Vra-
čanje eksistence je za Italijane v Pri-
morju problem o ustanovitvi jugoslo-
vanstve države v okvirju monarhije, ka-
teri bi imela pripasti tudi mesta in
ozemlje, kjer bivajo Italijani, med temi
Trst. Kot pristaši samoodločevanja na-
rodov in narodnosti in prežeti prepi-
čanja, da vsak narod ima po naravi
pravico, da se svobodno razvija, nimamo
mi naprav narodnim prizadevanjem
Jugoslovanstva nikakih predsodkov,
marveč želimo, da se ta prizadevanja
realizirajo v določenih mejah, ki so da-
ne z jedne strani po prometnih interesih
države, z druge po interesih, katere od-
rejuje eksistenca drugih narodov. Jugo-
slavo naj imajo pred očmi, kako se je
Srbija trudila, da bi dobila pristanišče.
Sedaj pa hočejo Jugoslavo dvema ta-
kima kontinentalna državama kakor
sta Avstrija in Ogrska, vzeti pristani-
šče, kar bi se komaj moglo spraviti v
sklad z višjimi prometnimi oziri, mar-
več bi provzročilo izredne komplikacije.
Glede primorskih Italijanov stojimo
na stališču, da more jugoslovanstvena
država v zmielu narodnostnega prinosa

ohsegati samo Jugoslavo, Srbohrvate
in Slovence. Utelesenje italijanskega
naroda v Primorju bodoči jugoslovan-
ski državi bi pomenilo negacijo tega
načela. Italijanski narod v Avstriji se s
tako rešitvijo narodnostnega vprašanja
v južnih delih monarhije ne bo mogli
nikdar zadovoljiti, ker smatra svoje go-
spodarske in politične življenske intere-
se samo takrat zjamčene, ako mu bo
zasigurana neposredna pripojitev dr-
žavi.

== Slike iz Korške. == Pod naslo-
vom »Red in pravico v deželo«
piše celovški »Mir«
med drugim: Slovensko
korško prebivalstvo je med vojno trpe-
lo tudi po nepotrebnem, po krivici.
Dognajmo se za reči, ki bi bile v kolikor-
toliko urejeni deželi nemogoče. Kako so
bili med vojno korški Slovinci prega-
njani, je nekoliko opisano v inter-
pelaciji poslanca dr. Korošca in tvari-
šev v seji dne 7. julija 1917. Ta Sloven-
cem sovražni sistem je ostal še do dan-
danes. Po doživljenu flasku ob prega-
njanju Slovincem sicer ne ganijo več po
ulicah z nasajenimi bajneti, toda sicer
se politična oblast niti za las ni
poboljšala. Imenovana interpelacija
opisuje »delovanje«
bivšega deželne-
ga predsednika koroškega (to je sladki
gospod baron Fries, Op. uređ.) in neka-
terih okrajnih glavarjev med vojno in
konstatira, da se je z dehomodovega
deželnega predsednika grofa Ledrona
izvršila izprememba v osebi, ne pa tudi
v sistemu. Neprestano nam dohajajo
pritožbe zlasti iz velikokoroške okrajne-
ga glavarstva. Ljudstvo strašno trpi in
politična oblast je namesto prejšnjega
priznanja dobrohotnega in zmogljivega
uradništva nastavlja na velikokoroškem
okrajnem glavarstvu osebo, ki je pač
lahko vseh nemškemu »Volksratu«, ne
pa prebivalstvu. Nadomestili so sleva-
ščine zmogljive in delavne uradnike
z nemškim uradništvom, torej s tulci. —
Slovensko okrajno glavarstvo »vodi«
baron Bentz, trd Nemec, s katerim se
slovensko prebivalstvo v svojem jeziku
sploh ne more pogovarjati, sicer pa tudi
drugače je težko, ker je skoro lažje do-
biti avdienco pri cesarju, kakor pri z.
glavarju. Slovenskim kmetom nalaga
celo visoke kazni, ako ne oddajo pred-
pisane množice mleka, saj krave mo-
rajo dati mleko. Vse drugače obzi-
rno se ravna z nemškimi kmeti na pr.
v volšerskem okrajnem glavarstvu.
Delo pri okrajnem glavarstvu zastaja.
Sploh je pod Bentzovim voštvom c. kr.
okrajno glavarstvo že skoro popolnoma
ponemčeno. Dveje zlasti to je iz-
ginila. Noben uradnik ne
obvlada slovensčine. Le par
poduradnikov govori slovensko,
v pisavi pa tudi ed tih nobeden ni iz-
urjen. Prejšnji slovensčine zmožni
uradniki, ki so se izkazali tudi iz ber-
ne delavne meči, so bili premeščeni v
nemške kraje, oziroma eden je mor-
al v penzijo. Vsi razelzi na glavarstvu
se posteli izključno nemški, le eden od
Rdečega križa je še slovenski. Le ka-
dar naj bi Slovinci v dobre namene kaj
prostovoljno darovali, tedaj že poznajo
naš jezik. Tudi naznanila o naboru so
pod Bentzom samonemška. Navedila
zavajajo edine mleka so bila na eni
strani nemška, na drugi strani pa pra-
zen prostor za slovenske besede
sedilo, ki naj bi ga oskrbele
občine! To je curiosum, ki mu ga go-
tovo ni para na svetu.

== Čehi in Jugoslavo za naredne
pravice. == Lidové Noviny objavljajo o
proračunskem glasovanju poslanske
zbornice zanimiv članek, v katerem iz-
vajajo med drugim: Zastopniki češkega
in jugoslovanstvega naroda so se v zad-
nji proračunski debati jasno in z mo-
žato odkritostjo postavili za zahteve
svojih narodov. Narodna samozvest,
globoko prepričanje, da je trenutek na-
rodnega osvobodjenja že blizu, je danes
vkoreninjena v duši vsakega Čeha in
Jugoslovana globokjeje kakor kdaj po-
prej. Danes, ko se že ne da z nesramno
drznostjo operirati proti Slovincem z
bajko o ruskem rublju in o srbskem di-
narju, danes, ko sta »severni strici«
in »gusni Srbi«
vojaška popolnoma ohro-
mela, se lotevajo avstrijski Slovani boja
za svoje pravice. Vojaske zmage in
brdiki meči torej niso za narodna
stremjenja Slovanov merodajni, kajti
Slovani se zavedajo, da te vojne ne od-
loči orožje. Tisti narod bo zmagal, ki
visoko postavi idejo, katere bo trepe-
je in krvaveč ljudstvo trajno odredilo. To
veliko idejo je v groznih mukah dolgih
desetletij porodil ruski narod. Zmagala
je ruska revolucija. Ne le mi Slovani,
temveč resnični demokratični življi
vseh narodov vidijo v idejah ruske re-
volucije smernice bodočega političnega
in socialnega razvoja. Vsi nemški soci-
jalistični shodi pričenjajo danes s pro-
slavo revolucijekega ruskega ljudstva.
Konsolidacija razmer na Ruskem na-
preduje le polagoma. Nova politična
moralna, ki se je porodila v tem procesu,
pa je že zmagala. Jedro te morale je
pravica vsakega naroda, da sam odlo-
čuje o svoji usodi. Ne države, temveč
narodi! Država, ki ni sposobna ustvari-
ti iz svojih narodov vsaj politično eno-
to, je obojena. Njeni narodi pa imajo
pravico, vzeti svojo usodo v lastne roke.
Pod učinkom te misli je bila zadnja
proračunska debata v avstrijskem par-
lamentu. To bi morali vedeti tudi go-
spodje ministri. Politika, ki se ravna le
po trenutnih praktičnih potrebah, ne-
prestano lovljenje za najbližji profiti
vede k notranji slabosti države. Poli-
tični in diplomatični flirt, duh praktič-
nosti in trenutnega dnevnega uspeha se
je vedno pokazal slabšega od pravice.
Čast in pravica in poštenost na so konč-
no vedno zmagovalce. Zmagale bodo tu-
di tokrat, kajti tako hoče ljudstvo in
tako hoče bodoča politična moralna.

== Konec italijanskih sanj o gospod-
stvu na Adriji. == Berliner Tageblatt pi-
še: Omejujemo se danes na splošno
ugotovitev cilja, da se onemogoči za
prihodnost delovanje aktivne jadrans-
ke politike. Italije enkrat za vselej,
namreč po primerni premaknitvi v obal-
ni posesti jadranskega morja. Tudi gle-
de deželne meje so potrebne varnosti.
Določitev teh potreb moremo brez skr-
bi prepustiti naši zaveznici Avstro-
Ogrski.

== Madžarsko časopisje o posledic-
ah italijanskih porazov. == Madžarski li-
sti objavljajo dunajsko poročilo, ki pra-
vi med drugim: Avstrijsko - nemška
ofenziva je uničila sanje novega rim-
skega imperijalizma ter razblinila v
njih latum morgano italijanskega ir-
redentizma. Uničeno je tudi upanje, da bi
bil omogoče razdvojit centralne drža-
ve. Zveza Avstro - Ogrske z Nemčijo
je v ognju soških bitk prestala novo
preizkušnje; dokazano je, da morejo
centralne države, ako ostanejo druga
drugi zveste, izvojevati končno zmago.
Uničene so tudi sanje tistih fantazov v
monarhiji, ki so videli vir vsega trplje-
nja v naši zvezi z Nemčijo in nasveto-
vali, da naj se Avstro - Ogrska loči od
svoje nemške zaveznice. Jasno je sedaj,
da se se ti separatistični politiki naha-
jajo na krivih potih. — »Budapesti Hir-
lap«
piše v posebnem članku pod na-
slovom »Karolyanci, Čehi in Jugoslo-
vanje«
Politične nauke soške ofenzive
morajo gotove struje na Ogrskem ra-
vnetake dobro razumeti, kakor jih mo-
rajo razumeti gotove politične struje v
Avstriji. Karolyjeva stranka, ki je ko-
kečirala z entento in se je pripravljala
zavzeti stališče proti zvezi z Nemčijo,
mora spoznati, da je grešila. Ogromni
uspehi protitalijanske ofenzive pa bodo
prisilili tudi gotove avstrijske struje, da
revidirajo svoj program. Čehi in Jugo-
slavo se morajo ob polomu na itali-
janski fronti vprašati, ali je mogoče, da
še nadalje vztrajajo pri svojih strem-
ljenjih. Predvsem si morajo priti Čehi
na čisto. Merodajni krogi so prepričani,
da bo naša ofenziva v tem smislu dobro
učinkovala. Nančiti bo treba Čeha spo-
znati, da ententa nikdar ne more
zmagati, da nam nikdar ne more dikti-
rati, kar hoče in da ni govora več o raz-
kosanju monarhije. Politika Čehov,
zgrajena na zmagi entente, je bila v
soški bitki smrtno ranjena. Naša zmaga
dokazuje, da nimajo pravice do življen-
ja le narodno enotne države, temveč
tudi države, ki so sestavljene iz več na-
radnosti. — S temi izjavami je treba
primerjati tudi izjave ogrskega minist-
skega predsednika Weckerleja v ogrski
magnatski zbornici. Zopet enkrat brije
ostra sapa.

== Konflikt med vladno stranko in
vlade na Ogrskem. == Veliko pozornost
vzbuja na Ogrskem poročilo »Az Estas«,
glasom katerega je prišlo med vladno
stranko in ministrskim predsednikom
do hudega konflikta. Karolyjeva stranka
namreč noče pripustiti razpravljanja
o proračunu pred volilno reformo, ker
se bo pri proračunu vršila štirideset-
dnevna debata, tako da bi volilna re-
forma prišla na dnevni red šele spo-
mladi.

== Srbi na Ogrskem. == Na Ogrskem
prebiva, kakor znano, tudi mnogo Sr-
bov in sicer jih je 1 1/2 milijona v štirih
županijah: Torontal, Bacz - Bodrog,
Barana in Temesvar ob dolenjem toku
reke Tize, ob Donavi in ob Savi. Južno-
ogrsko srbsko ozemlje je silno rodovit-
no, narod je bogat. Politično so ogrski
Srbi ravnotako brezpravni, kakor Slo-
vaki. Med 140 velikimi župani in pod-
župani na Ogrskem ni niti enega Srba.
Tudi nobeden okrajni predstojnik ni
Srb. Madžarizacija Srbe hudo pritiska.
Vendar pa so imeli v svojem pravoslav-
nem šolstvu vsaj nekoliko narodne
vzgoje. Svojih višjih šol tudi Srbi ni-
majo, izvezli bi gosposlove v Sremskih
Karlovcih, gimnazijo v Novem Sadu ter
moško in žensko učiteljsko v Somboru.
Po izbruhu vojne je bila iz srbskih šol
izločena cirilica. V ljudskih šolah se
morajo otroci že v drugem razredu pri-
učiti učiti madžarsko. Novi ogrski na-
učni minister grof Apponyi hoče šole še
bolj madžarizirati ter prepovedati celo,
da bi se učil veronauk v srbskem jezi-
ku. Poslanca nimajo Srbi v ogrskem
parlamentu nobenega. Srbska intelligen-
ca je bila med vojno, v kolikor ni šla v
vojaške internirane in konfinirane. Po-
sebnega bogata je srbska cerkev. Madžari
so ji vzeli med vojno del premoženja,
češ, da bi se ne poizgubilo.

== Atera v Szeczyornu. == »Gazetta
Wieczorna«
javlja: V ponedeljek, dne
29. oktobra je prišla v Szeczyornu vo-
jaška komisija, da zapiseže 500 poli-
skih legionarjev, ki so internirani radi
znane afere brigadirja Pilsudskega in
radi tega, ker so odpovedali pokorščino
nemškemu vojaškemu poveljstvu. V
Szeczyornu je interniranih nad 3000 ta-
kih legionarjev. Ko je prispela vojaška
komisija, so hoteli pristaši Pilsudskega
prisegno onemogočiti. Napadli so legio-
narje, ki so bili pripravljani priseci,
pljuvali v lice, trgali jim obleko ter jih
obmetavali s kamenjem. Kruto so pre-
tepli tudi vojaškega duhovnika Kura-
pinskijskega, ki ga smatrajo za iniciatorja
popustljivosti med legionarji. Tabor
interniranih legionarjev je popolnoma
v rokah pristašev Pilsudskega, ki so
cenzurirali vse dopise ter preprečili, da
bi se bil kdo izmed legionarjev pod-
vrget nemškemu poveljstvu. Po prihodu
vojaške komisije je prišlo do velikih
pobojev: trije so bili ubiti, 8 težko in
40 lahko ranjenih.

== Ruska vlada obljublja armadi
konec vojne za decembar. == Z Berolina
poročajo: Ruska vlada širi na fronti le-
tak, datiran z dne 18. oktobra, ki trdi,
da se bo vojna končala v decembru.

češ, Nemci so pripravljeni le še do te-
daj. Demobilizacija da se bo pričela že
začetkom 1918.

== Turški prestolni govor. == Pri
otvoritvi turškega parlamenta prebrani
prestolni govor naglašajo uničujočo zma-
go ob soški fronti nad Italijani, ki se
umikajo v nerednem begu, izreka trdno
upanje, da bodo turške armade poglale
sovražne čete, ki so v Mezopotamiji in
na kavkaški fronti zasedle turško ozem-
lje, čez mejo, ter naglašajo, da je sultan
z največjo simpatijo pozdravil predlog
papeža, da naj se krvoprelitje konča.
Politični odnosi Turčije z zavezniki
pridobivajo dan na dan na prijaznosti
i nujnejšo medsebojno zaupanje. —
Obisk nemškega cesarja je jasno izrazil
medsebojni sporazum in harmonijo.
Prestolni govor konča, da ni dvoma, da
bo Turčija vztrajala v borbi za življenje
in smrt do konca.

== Balfour o Avstro - Ogrski, Bol-
garski in balkanskih državah. == Tekom
debate o kreditu je zahteval Noel
Buxton v angleški zbornici poljsalnik
glede mednarodnih izprememb. Zunanji
minister Balfour je nato odgovoril, da
priznava, če je prišlo v Avstro - Ogrski
do demokratizacije, da je to ugodno
znamenje v smeri k zdravi svobodi, od-
klanja pa, podati izjave, ki bi slonele
na samih domnevanjih. Vsi žele videti,
kolikor možno, obnovljeno Evropo, v
kateri bi ne bilo nobenega elementa ka-
kega bodočega razdora, izvirajočega iz
neizpolnjenih narodnih stremljenj.
Buxton je želel, da bi Bolgarska preži-
vela to vojno. Bolgarska pa stoji na bo-
jišču proti Angliji, odločila se je, da
stopi v kolo sovražnikov narodnosti, ki
so se gotovo zanašale, da veže Bolgar-
sko z njimi vez hvalečnosti. Dočim želi
Buxton, da naj Bolgarska izide iz vojne
brez žalitve, kar bi bila žalitev vir no-
vih vojen, stoji tu drugi narodi, o kate-
rih želi Balfour, da oni ne dožive ža-
litev, to so Grška, Srbija in Rumunsko,
to so zavezniški Anglije. Te države mo-
rajo iziti iz vojne brez žalitev. Vse bal-
kanske države je pritiskala Turčija,
vsaka posamezna je bila iste bitke za
svobodo in to s pomočjo Evrope. Do-
segle so svojo neodvisnost, avtonomijo
in samovlado ter dokazale skoro v vsa-
kem oziru, da teh pridobitev niso ne-
vredne. Samo v eni točki se niso izka-
zali. Namesto, da bi bili edini, kakor
bi se bilo mislilo, da jih bo izučila osvo-
boditev iz skupnega robstva, niso mogli
nikdar živeti v slogi. Veseli me, da so
one balkanske države, ki so sedaj naše
zaveznice, ne samo z nami zvezane z
najmočnejšimi vezmi prijateljstva, mar-
več zvezane enako tudi med seboj. Ne
zanikam, da mi glede teh pokrajin ni
nobena želja bolj pri srcu, kakor da bi
prišlo do splošnega prijateljstva med
narodmi. Tako daleč pa se nismo. Sredi
vojne stojimo. Imamo zaveznike, kate-
rim smo zavezani z vsemi vezmi lojal-
nosti. Kakor torej želim, da izide iz te
vojne Bolgarska brez žalitve, se to ne
sme zgoditi potom izdajstva na onih, ki
so žrtvovali vse, kar imajo, v podporo
stvari zaveznikov in so pripravljeni, bo-
jevati se na naši strani do konca.

== Norveška javnost proti Nemčiji. ==
Iz Christianije poročajo, da je sedaj tu-
di polarni potovalce Oton Sverdrup vr-
nil veliki križ nemškega kronskega re-
dara zaradi »številnih grozodejstev nem-
ške mornarice proti neoboroženim de-
želanom in zaradi razdrapanje politike
oficijalne Nemčije v tej vojni. Društvo
pomorščakov v Christianiji je na veli-
kem zborovanju sklenilo protestno re-
solucijo, ki izreka Nemčiji globoko za-
ničevanje zaradi umorov s strani nem-
ških vojnihi ladij v Severnem morju, ker
masakrirajo pomorščake na način, ki
spominja na najgrše barbarstvo »sred-
njega veka«.

== Španska kriza. == Iz Madrida po-
ročajo, da je Maura odklonil predlog
sestaviti kabinet. Kralj je iznova pozval
Garcijo Prieta na mesto ministrskega
predsednika.

== Kitajska in ententa. == Peking,
31. oktobra. (Kor. urad.) »Havas.«
Ob-
ljube Kitajske so se ententi zdele neza-
dostne. Pričela so se nova pogajanja
zlasti glede predaje na Kitajskem za-
pletenih ladij centralnih držav. Po dalj-
ših pogajanjih je kitajska vlada privo-
lila, da izroči 9 ladij s skupaj 30.000 to-
nami ententi. Nasprotno pa je ententa
priznala Kitajski za pet let 5% popusta
pri odškodnini za škodo, napravljeno
pri bokserski vstaji.

Vesti iz primorskih dežel.

Goriška deputacija pred cesarjem.
Cesar je v Trstu sprejel deputacijo me-
sta Gorice. Deputacijo je vodil grof
Dandani, ki je imel na cesarja globoko
koherenten nagovor. Cesar je bil vidno
globoko ginen ter je odgovoril: »Z ve-
seljem sprejemam v tem velikem tre-
nutku vdanostno poklonstvo zastopni-
kov goriškega prebivalstva, ki je v času
najtežje izkušnje stanovitno in z žrtva-
mi na blagu in krvi na najslavnejši
način izpričalo svojo zvestobo do mene
in moje hiše in svojo ljubezen do doma-
čih grude. Moja želja je, da se lepa Go-
rica, ta biser med avstrijskimi mesti, ki
je sedaj po hrabrosti mojih vrlih voja-
kov zopet osvojena, vzdigne iz razvalin
še bogatejša in bolj cvetoča nego prej.
Potem bodo tudi za trde izkušane pre-
bivalce mesta prišli veseli časi, v kate-
rih jim bo ravnotako kakor v dne

monsignor Severi mašo v zahvalo osvoboditve naše domovine. K udeležbi se vabijo vsi begunci. — Posredovalnica.

Berlinski odbor za Gorico je izdal oklice na berlinsko meščanstvo za denarne prispevke, da bo odboru mogoče pomagati k zgradbi nove Gorice.

Pomoč za vzpostavitev gorške dežele in povratek beguncev. Iz Trsta se poroča: Pomoč za vzpostavitev Gorške, ki se mora za sedaj omejiti na odredbe prve potrebe, se uvede skupno z vojaškimi oblastmi. Sporazumno s temi se določi čas povratka beguncev.

S srebrno hrabrostno svetiljo je odklopal enoletni prostovoljec Dušan Rybář, sin državnega poslanca dr. Rybáře. Obenem je povišan za praporčaka.

Vojna odlikovanja v poštni službi. Z zlatim zaslužnim križem s krono na traku hrabrostno svetiljo je odlikovan višji poštar Friderik L. a. h., z zlatim zaslužnim križem na traku hrabrostno svetiljo je odlikovan poštni asistent Karel Kumari in poštar Ferdinand Gaspari; s srebrnim zaslužnim križem s krono na traku hrabrostno svetiljo je odlikovan poštni oficijant Viktor Zagorski, vsi v Trstu.

Kobarid. Prihajajo vprašanja, kaj je s Kobaridom, ali so ostali Kobaridci doma, ali so jih odpeljali Italijani s seboj. Na vprašanja odgovarjamo, da so ostali Kobaridci doma in niso imeli Italijani časa, vleči jih s seboj. V rokah imamo dve dopisnici iz Kobarida, ki pravita: »Rešeni smo vsi, zdravi in veseli po hudih mukah. Rešeni smo težke jarma. Prestali smo dosti. V Kobaridu, Svinem, Sužidu nobene žrtve. V tej bitki samo Zurova hiša posuta... Italijani so hoteli Kobarid popolnoma potujčiti, o čemur pričajo italijanska šola, Piazza Caporetto, Via Udine itd.

Guverner poštne hranilnice o novem vojnem posojilu.

Guverner poštne hranilnice baron Schuster je sprejel te dni zastopnike časopisja ter se je o novem vojnem posojilu izrazil med drugim tako: —

Sedmo vojno posojilo je prvo, ki je razpisano na podlagi parlamentarnega pooblastila. Opozorjal bi posebno na izjavo finančnega ministra z dne 26. septembra v poslanski zbornici, da posestniki zemljišč ali hiš, ali lastniki akcijske, ali posestniki prevodnih posredniških gotovih denarja ne bodo nikdar na boljšem nego posestniki zadolžitvenega vojnega posojila. Zato ne bo skrbela le vlada, temveč tudi parlament. Zbornica je takrat z živahnim odobravanjem pozdravila besede finančnega ministra, ki jo je pozivljala, da naj ga podpira pri agitaciji za vojno posojilo. Iz vsega tega črnam utemeljeno upanje, da se bodo vse gospodarske sile naše države strnile ter pripomogle novemu vojnemu posojilu k najsilnejšemu uspehu.

V tej nadi me potrjujejo tudi najnovejši uspehi naših čet na jugo — zapadnem bojišču. Sijajno napredujoča ofenziva naših armad je uvod vvažno in morda odločilno fazo svetovne vojne.

Ogromni uspehi, izvojevani v četrtem letu vojne, govore resno besedo k našim nasprotnikom, ki še vedno ne vidijo dejstev in še vedno nočejo poslušati glasu svojih narodov. Nas morajo navdajati uspehi s samozvestjo in trdnim zaupanjem. To zaupanje se mora pokazati tudi v uspehu vojnega posojila.

Gospodarski predpogoji so ugodni; žitna letina je boljša kakor v preteklih dveh letih, sadja in vina smo pridelali toliko, kakor redkokdaj. Izvažati ga bomo mogli, kar bo zboljšalo našo valuto. Denarja je povsod dosti. Vloge pri hranilnicah in bankah naraščajo vedno bolj. Vedno bolj pa se širi tudi spoznanje, kako velikega pomena so vojna posojila, zlasti v tej smeri, da so najučinkovitejše sredstvo proti pomnoženju prometa bankovcev. Radi vsega tega s trdnim zaupanjem pričakujem velikega uspeha sedmega vojnega posojila in upam, da bomo prekosili rekord šestega vojnega posojila, ki je dalo 52 milijard kron.

Guverner je končno v toplih besedah poudarjal zasluge, ki si jih je pridobilo časopisje pri agitaciji za določanje vojnega posojila.

Dnevne vesti.

— Cesarjev god. Jutri praznuje cesar Karel prvič kot vladar avstro-ogrske monarhije svoj god. Praznuje ga obdan od svojih zmagovalnih čet, ki so mu v junaški poštvalnosti izvojevale najlepše vezilo — poraz najljubšega sovražnika njegove države. Z armado vred pa obdajajo cesarja v nemajni zvestobi tudi vsi njegovi narodi, katerim je v kratkem obdobju svojega vladanja nešteto krat pokazal svojo ljubezen in svojo pravičnost. Po celi državi bodo jutrajšnji dan slavili kot pravi ljudski praznik, in zastave veselja plapolajo tudi povsod po slovenski zemlji, katero je cesar na čelu zmagovalne armade osvobodil grabežljive italijanske roke.

— Čestitke deželne odbora cesarju in generalu Borojeviču. Deželni odbor kranjski je poslal Njegovemu Veličanstvu povodom sijajnih zmag na laškem bojišču sledečo brzojavko: »Njegovemu cesarskemu in kraljevemu Apostolskemu Veličanstvu cesarju Karolu. Dunaj. Z navdušenjo radostjo praznuje vojvodinja Kranjska slavno zmago, ki so jo pod Najvišjim poveljstvom Vašega Veličanstva izvojevale na-

še hrabre čete nad verolomnim sovražnikom, ki je svoje poželjive oči vrzel v našo deželo in skozi dežle in pol leta s težkimi udarci hotel predrati njene meje. Pa tudi v najtežjih vojnih časih ni omahovalo nikdar naše neomajljivo prepričanje, da naš Najvišji vojni gospod ne bo zapustil svoje vsikdar zveste kronovine in nas bo obranil sovražnega vpadu. Roparska roka, ki se je že stegala po svojem plenu, je sedaj mogočno odbita in naše zmagovalne armade neso daleč v sovražno deželo zmagovalno orožje Vašega Veličanstva. Mora je odvzeta od naših prsi. Naše ljudstvo pozdravlja polno plameteče ljubezni svojega Odrdešitelja z navdušenjo hvaležnostjo, nanovo utrjeno v svojem zgodovinskem prepričanju: Resnično, Božja roka je s Habsburško hišo! K zmagovalnemu godu Vašega Veličanstva se združujejo vsa srca Kranjske dežele v iskreni molitvi: Bog ohrani. Bog obvari vsikdar v laboru zmagovalja Vaše Veličanstvo, našega zmagovalnega in dobrotljivega vladarja!

— Deželni glavarja namestnik: dr. Lampe. — Dalje je poslal deželni odbor generalnemu obrstu plem. Borojeviču nastopno brzojavno čestitko: »Vojvodinja Kranjska z burnim navdušenjem čestita Vaši Ekscelenci, zmagovalnemu vojskovodji. Skozi dve leti in pol so nakopičene množice verolomnega sovražnika naskakovale meje naše kronovine. A udar na udar, naskok za naskokom presilnega sovražnika se je razbil ob prsih naših hrabrih čet pod genialnim vodstvom Vaše Ekscelence, dokler se je močna roka nezlomnega branitelja dvignila sama k maščevalnemu odločilnemu udarcu, in prvem napadu roparja premagala in daleč notri v sovražni deželi slavo avstrijskega orožja obnovila za vse čase z veliko sijajno zmago. Vojvodinja Kranjska je bila od početka neposredna priča nadvse požrtvovalnega in junaškega borenja, ki bo v svetovni zgodovini živelo kot krasen zgled zvestobe do cesarja in do domovine. Skalni vrhovi našega vsem viharjem kljubujočega Krasa bodo za vse čase kot orjaški nerazrušeni spomenik oznanjevali nemisljivi spomin svojega slavnega branitelja in v povestnici kronovine Kranjske bo za vse bodoče čase ime Vaše Ekscelence kot našega rešitelja slavljeno med največjimi junaki domovine. Bog daj Vaši Ekscelenci še nadalje svojo pomoč do zmagovalnega konca. Deželni glavarja namestnik: dr. Lampe.

— Razobešanje zastav. C. kr. deželno predsedništvo je odredilo, da naj se v proslavo zmag v Italiji razobešijo dne 5., 6. in 7. t. m. zastave. Dne 4. t. m. je pa pod Njega Veličanstva cesarja Karla. Pričakujemo torej, da bo v Ljubljani pač težko najti hišo, s katere te dni ne bi plapolala zastava; saj večina gospodarjev ima že itak zastavo na hiši v proslavo zavzetja Gorice.

— Spominsko ploščo so odkrili dne 28. oktobra generalnemu polkovniku Svetozarju pl. Borojeviču na njegovem rojstnem domu v Mečencanih v navzočnosti velike množice ljudi. Spominska plošča je iz mramorja in predstavlja Borojeviča v reliefu, a pod podobo je napis: »Očinski dom — Nepobjedivoga vojskovodje — Dra. Svetozara pl. Borojeviča od Bojne. — general-pukovnika. — B. H. Z. 1917. — Mesto Kostanjevica ga je pa izvolilo za svojega častnega meščana.

— Vojna odlikovanja. Feldmaršal baron Conrad v. Hötzendorf je imenovan kanclerjem vojaškega reda Marije Terezije. Šefu generalnega štaba baronu Arzu je izrekel cesar najvišje pohvalno priznanje. Šef operacijskega oddelka generalmajor baron Waldstätten je odlikovan s komanderskim križem Leopoldovega reda. Stotnik B. Armici havb. p. 28. je odlikovan z vojaškim železnim križem 3. razreda z vojno dekoracijo in meči. Po smrti je odlikovan rezervni poročnik 17. polka Fran Kvas z redom železne krone 3. razreda z vojno dekoracijo in meči.

— Umrl je v Pancevi na južnem Ogrskem slovenski rojak podpolkovnik Anton Kovačič.

— Občinski svet ima v torek, dne 6. novembra 1917 ob 6. zvečer v mestni dvorani javno sejo s temle dnevnim redom: Naznanilo predsedstva. Odobrenje zapisnika zadnje seje. Personalnopravnega odseka poročila: o dopisu županovem glede izvolitve okrajnega načelnika in oskrbnika ubožnih za šentjakovski okraj; o odgovodi tega čestni električni železnici ljubljanski iz mestne elektrarne in o dopisu Mestne hranilnice glede premembe štata Kreditnega društva Mestne hranilnice ljubljanske. — Finančnega odseka poročila: o dopisih župana glede podpisa VII. vojnega posojila; glede podaljšanja veseličnega davka za mesto Ljubljano za leto 1918. in 1919; glede podaljšanja kanalske pristojbine za mesto Ljubljano za leto 1919 in 1920; o računskih sklepih mestnega zaklada za čas od 1. junija 1915 do 30. junija 1916. mestnega ubožnega zaklada, zaklada meščanske imovine, ustanovnega zaklada, amortizacijskega zaklada mestnega loterijskega posojila in mestne pehotne vojašnice za isto dobo; o prošnji upraviteljskega dnevnih zavetšč ga ubo-

go šolsko mladino za prispevek mestne občine za ta zavetišča ter o samostojnem predlogu občinskega svetovalec Jegliča glede uvedbe davka na vožnje listke cestne električne železnice v kovir Dnevnih zavetišč; o potom javne dražbe došlih ponudbah za prodajo mestnih stavbišč I., II. in III. parcele št. 99/I ob Cesti na Rožnik. — Stavbnega odseka poročila: o prizivu strojilne tovarne Samsa & Ko. dr. z o. z. v Ljubljani proti odloku mestnega magistrata v neki stavbeni zadevi; o prošnji c. kr. priv. predilnice v Ljubljani za razdelitev njenih parcel št. 173, 213/1 in 213/III kat. občine Petersko predmestje na stavbišča; o prošnji Ivana Bizovičarja za razdelitev njegove parcele št. 255 kat. občine Trnovskega predmestja na stavbišča; o ponudbi Franca Jemca za odkup neke mestne parcele ob Tržaški cesti in o prošnji Ljubljanskega športnega kluba za prodajo nekaj obrežnega sveta ob Ljubljani ter premembo regulacijskega načrta projektovane obrežne ceste. Upravnega odbora mestnih voženj poročilo o proračunu mestnih voženj za leto 1917/18. Klavnični ravnateljsva poročila o računskem sklepu mestne klavnice za čas od 1. julija 1915 do 30. junija 1916. Upravnega odbora mestne elektrarne. mestnega vodovoda in mestne plinarne poročila: o računskih sklepih mestne elektrarne za čas od 1. julija 1915 do 30. junija 1916 in mestnega vodovoda za isto dobo; o dopisu ravnateljsva mestne plinarne glede oddaje voženj za mestno plinarino od 1. novembra 1917 do 31. decembra 1918. — Javni seji sledi tajna seja.

— Sedmo avstrijsko vojno posojilo. Glasom uradnega razglašja z dne 1. novembra t. l. bode sedmo vojno posojilo izdano v dveh oblikah in sicer kot davka prosto 5 1/2% amortizacijsko državno posojilo, ter kot davka prosto 5 1/2%. dne 1. avgusta 1926 povračljivi državno zakladni listi. Amortizacijsko državno posojilo se povrne v polni imenski vrednosti v letih 1923 in 1927 potom letnega izžrebanja v serijah. Finančna uprava pa more od 1. januarja 1927 dalje izžrebanje pospešiti ali pa še neodplačani znesek tega posojila v polni imenski vrednosti povrniti proti trimesečni odpovedi. Ravnotako sme finančna uprava tudi državnozakladne liste povrniti že pred 1. avgustom 1926 v polni imenski vrednosti, takisto proti trimesečni odpovedi. Subskripcijska cena amortizacijskega državnega posojila znaša 92-50, subskripcijska cena državnozakladnih listov pa 94-50. Podpisovalci pa prejmejo pri obeh vrstah vojnega posojila polodototno bonifikacijo, pri amortizacijskem državnem posojilu pa vrhutega še enomesečno obrestno bonifikacijo, tako, da znaša subskripcijska cena dejansko le 91-54, oziroma pri državnozakladnih listih 94-—. Nadalnja prednost je podpisovalcem tega vojnega posojila nudena s tem, da se takoj pri obračunu odobrijo trimesečne obresti, za čas od 1. novembra t. l. do 31. januarja 1918. Nasprotno mora podpisovalci povrniti obresti od 1. novembra t. l. do dneva vplačila. — Podpisovanje se prične 5. novembra in se zaključuje dne 3. decembra t. l. — Prijave sprejema in dale vsa potrebna pojasnila tudi Kranjska deželna banka v Ljubljani.

— Kie so trobojnice? Iz Zgornje Savinjske doline nam piše narodnjak: Zgornja Savinjska dolina je na glasu, da je strogo narodna. Ljudje so skoro brez izjeme samo zavedni Slovenci. Gotovo vas bo zato osupnilo, da se nekateri slovenske trobojnice, — da ne rabim ostrejšega izraza — boje. Že dr. Verstovšek, ki je imel poleti tu dva sestanka zaupnikov, je to »bojazen« po zaslužni ožigosil, toda poboljšal so se žal le malokateri. V proslavo naših sijajnih zmag ob Soči so te dni ponekod razobešili zastave, toda naše trobojnice ne vidite skoro nikjer. Nekateri, ki se »boje« trobojnice, niso izobesili zato nič, drugi pa samo cesarske. Gotovo je primerno, da se ob takih prilikah izobesijo cesarske zastave, toda ravno tako je naša narodna dolžnost poskrbeti, da poleg cesarskih zastav zavirajo naše trobojnice. Tako bi moralo biti, a žal ni! Poidite v Mozirje, ki je včasih slovelo kot eden najboljših narodnih trgov, pa boste videli eno samo trobojnico! In to v času naše jugoslovanske deklaracije? Ne bomo tožili in obsojal, pravim samo: bodite možje!

— V 8. činovni razred so pomaknjeni profesorji: dr. Fr. Hierth, Fran Watzl in Ivan Polovič na kočevski gimnaziji, dr. Viktor Triller in Karel Kunc na novomeški, Alfons Eisenberg na ljubljanski in Leopold André na idrijski realki.

— Današnji koncert v deželni gledališču povodom jutrišnjega godu Nj. Veličanstva cesarja Karla, bo skoro gotovo popolnoma razprodan. Dobiti je le še nekaj sedežev. Drugega tudi ni bilo pričakovati, saj nastopi danes ljubljenska občinstva ljubljanskega gospa Irma Polakova iz Zagreba. Pa še neko drugo prijetno presenečenje čaka danes občinstvo. Ker je ravnateljsva zagrebškega gledališča v zadnjem hipu moralo spremeniti repertoar in je g. Jastr-

zebsky zadržan, je s posebno ljubeznivostjo obljubila danes sodelovati koncertna in operna pevka gđ. Cirila Medved iz Gorice, ki danes prikratk nastopi pred našim občinstvom. Na klavirju spremlja ravnatelj zagrebške opere Nikola pl. Paller. Današnji večer v deželni gledališču bo torej umetniški večer prve vrste. Začetek točno ob pol 9. uri. Natančni spored koncerta se bo dobival pri biljetirjih.

— Odpoved električnega toka ljubljanski cestni železnici. V torkovi seji bo občinski odbor razpravljal o županovem poročilu glede odpovedi električnega toka ljubljanski cestni železnici. Po pogodbi, ki jo ima mestna elektrarna s cestno železnico, se mora dobavati električni tok pred potekom 25 let odpovedati, sicer velja za nadaljnjih 25 let. Te pogodbenne pravice se sedaj poslužuje mestna občina. Vendar pa je pripomniti, da trajajo stare razmere po odpovedi pogodbe še dve leti in da je mnenje napačno, da bi mogla mestna občina kratkoma cestni železnici elektriko »na 14 dni« odpovedati.

— Ljubljanske šole. Iz šolskih krogov se nam poroča, da bodo ljubljanske šole, ki so nedavno morale prekiniti pouk, najbrže že prihodnji teden zopet otvorene.

— Novomeškimi županom je bil izvoljen g. Karel Rosmann. V odboru seji v ponedeljek dne 29. oktobra pod predsedništvom g. A. Pauserja je dobil 12 glasov od 15 oddanih.

— Trlje vlaki na južni železnici. Na južni železnici vozijo in sicer naravnost do Trsta zopet trije vlaki, jutranji brzovlak, ponočni poštni vlak, ki pride v Trst ob 6. uri 15 minut ter opoldanski poštni vlak št. 35, ki dospe v Trst ob 5. uri 35 minut popoldne. V smeri proti Dunaju vozita ponočni brzovlak in poštni vlak št. 32, ki odhaja iz Trsta ob 9. uri 25 minut popoldne.

— Kako naj se ubranimo prometne stiske v osebnem prometu? Železnice služijo danes predvsem velikim potrebam vojne. Zavodi za gradbo lokomotiv in vozov trpe na pomanjkanju gradbenih snovi in delavnih moči; zaradi tega je treba kolikor mogoče varovati prevozna sredstva. V železniškem prometu se mora tudi štediti s premogom, ker ga je veliko manj na razpolago kakor lani. Razbremenjen železniški obrat je v prid prebivalstvu, ker dobi to prihranjen premog. Promet prebivalstva se mora torej izdatno skrajšati. Vsakdo naj zaradi tega sam omeji kolikor mogoče potovanja ter naj tako pomaga razbremeniti železnico. Vsa nepotrebnost ali tako železniško vožnjo, katere se da odložiti, je torej opustiti. Voziti se more le toliko potnikov, kolikor je v vlaku prostora; na potnike, ki vstopajo na pot, se mora tudi ozirati. Vlakov po potrebi za odpravo zaostalih potnikov ni na razpolago. Prenapolnjeni vlaki delajo v današnjih razmerah neizogibne zamude. Nered v prometu je prvi vir najhujših nevarnosti za varnost obrata. Kdor prispeva v nepotrebnimi potovanji k prenapolnjenju vlakov, spravlja sebe in druge v nevarnost.

— Od Cesarjevega polka pošilja jo iskrene pozdrave iz tiroških smotnikov vsem slovenskim dekletom in fantom, ki so še doma v naši ljubljani Kranjski, ter upamo na skorajšnje videnje! Četovodja Joško Černe, Orjole; Desetnik Joško Kobič, Kranjska in Joško Hrovat, Jesenice; poddesetnik Fran Kovič, S. Tušten; pešci: Zidan Albin, Ljubljana. Vodmat: Mrak Janko, Predt. Rad. Kuhar, Jakob Novak, Moste pri Ljubljani in Jernej Jerab, Komenda.

— S fronte nam pišejo: Kranjski fant je 7. lov. baona pošilja iskrene pozdrave vsem slovenskim dekletom in fantom očetom in materam: J. Stefančič in Suhorja; J. Obravnič in Kerkova; M. Lavrenčič in Pončan; F. Sever in Ješce; A. Briški in Vas; F. Lampelj in Glinč; F. Cimperman in Rožne doline; Joško Bajuk in Dražice; Ignac Dolt in Metlika; Joško Jušič in Krkova Remigij Žnidaršič in Prevalja; Jak. Mejač iz St. Jakoba.

— Fran Dobričlet. Te dni je umrl v Ljubljani Fran Dobričlet, znan v širokih ljubljanskih krogih. Ljubljancem stare ko- renine, priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Svoj čas je mnogo kipeval po Balkanu in si je pridobil, deloma zaradi svojih kupčijskih zvez, srbsko državljanstvo. Kot srbski državljan je bil interniran na ljubljanskem Gradu, pozneje pa se je smel v Ljubljani prosto gibati. Vojna mu je vzela vsako možnost za pridobivanje in kupčijo in tudi bolezen se ga je prijel. Sedaj je zatihnil za vedno oči. P. v m. l.

— Javna ljudska knjižnica. Gospodarskega in izobraževalnega društva za dvoraki okraj. Je izposodila v mesecu oktobru 1911. letos doslej 76.579 knjig. Knjižnica posluje v svojih prostorih Pred igriščem št. 1 (nasproti Marčana na Rimski cesti) vsak dan in sicer ob delavnikih od pol 5. do 7. zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od pol 10. do 12. dopoldne. Dostopna je vsakomur.

— Smrtne neizgoda. V Višmarjih je povozil avtomobil v soboto šestletnega begunskega dečka Marija Jarca. Dečka so pripeljali v deželno bolnišnico, kjer je umrl.

— Pravni praktikant — tat in vilo. Prešli smo od poučene strani sledeče pojasnilo k dopisu, prijavljenem v št. 244 našega lista: Dopisnik, ki trdi, da so pri okrajnem sodišču v Celju drju Fohnu popolnoma po krivici dajali prdenost pred tovariši slovenske narodnosti, pozivlja predsednika višjega deželnega sodišča, da bi se moral za take »malenkosti« pri okrajnih sodiščih nekoliko bolj brigati. Predsednik posveča svojo pozornost vsemu, kar mu pride v vednost po odkriti zakoniti poti, ne pa pod plaščem anonimnosti. Po tej poti ni predsednik ničesar poznal o

tem, da je neki slovenski pravni praktikant vsled vednih šikan izstopil iz sodne službe. Pač pa mu je dobro bila znana osebnost drja Fohna. To sledi iz tega, da drju Fohnu ni dovolil sprejema v sodno pripravljeno službo. Dasiravno je dr. Fohn nad dve leti kakor odvetniški kandidat praktical pri sodiščih v Mariboru in Celju. Med tem so sprejemali druge pravne pratikante že po enolincetriletnem do enoinpolletnem vezbaju, tako n. pr. Franciška Kovača in Miroslava Radivoviča.

Umrl je v Dol. Vremenu pri Divači, dne 3. novembra g. Andrej Magajna v starosti 75 let. Pogreb se vrši v ponedeljek 5. t. m. n. m. p.

Podporno društvo za slovenske vlačkojce na Dunaju. Redni občni zbor se vrši 16. novembra 1917 ob 6. uri zvečer v pisarni g. dvornega in sodnega odvetnika dr. Stanka Lapajne na Dunaju 1. Bräunerstrasse 10. Za slučaj, da ta občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši isti dan in isto- nam ob pol 7. uri zvečer drugi občni zbor, ki bo ne glede na število udeležencev sklepčen.

Kino Ideal. Spored za danes, soboto 3. novembra. Iz dunajske tovarne umetniških filmov: Zalogra v 4 dejanjih »če dožnost vevava« ali »Sreca in roka« po delu Ludovika Anzengruberja, s sodelovanjem dunajskih igralcev. Poleg tega »Marškin soldat« enodejane veseligrta. Ta spored se predvaja do ponedeljka 5. novembra. Od torka dalje: Velika senzacijska drama v 6 dejanjih »Črni dijamant« po romanu slavnega ogrskega romanopisca M. a. u. r. s. J. k. a. l. a. Predstave trajajo po dve uri, ob 3., 5., 7. in 9. zvečer. Kino Ideal.

Soška umetniška godba bo svirala v nedeljo zvečer v kavarni »Evropa« v prid vdovam in sirotam padlih vojakov. — Začetek ob pol 8. uri. Vstop 3 K.

70 kron je izgubil Alojzij Hostar na Zaloški cesti pri neki stojnici blizu vojaške bolnišnice. Kdor jih najde, naj jih odda v našem upravnistvu.

Izgubil se je na pramski zvečer od hotela Strunelj do Dunajske ceste bel dipkati šal. Pošteni najditelj se prosil, da ga odda v upravnistvu našega lista.

Aprovizacija.

+ Iz seje mestnega aprovizacijskega odbora dne 2. novembra 1917. Občina v Vič je prosila mestnega župana, da bi odsele mestna aprovizacija preskrbovala poleg moke in kruha občane tudi z vsemi drugimi aprovizacijskimi živili. Predvsem bi prišel v poštev krompir in mast. Tako velike odgovornosti pa mestna aprovizacija nikakor prevzeti ne more, posebno če se pomisli, da bodo za Vičom prišle tudi druge okoliške občine in se na ta način priklopilo aprovizaciji še čez 10.000 prebivcev. Aprovizacija nima namreč prav nobenega zagotovila, da bo prejela z novimi bremenitvi tudi več živil za razdelitev. Vodstvo mestne aprovizacije se je obrnilo do c. kr. deželne vlade, če lahko poda garancije glede preskrbe novih tisočev prebivalstva s tem, da bo mestni aprovizaciji nakazanih tudi večje množice živil. Deželna vlada ni mogla podati nobenih garancij. Mestna aprovizacija bi zato računala le z novimi tisoči lačnih žolodcev, živil pa za to ne bi imela prav nič v zalogi, kot do sedaj. Mestna občina zato tudi ne more obremeniti svoje aprovizacije, da bi prevzela okoliške občine. Če občina Vič ne more voditi lastne aprovizacije in preskrbeti svoje občane z živili, je zadeva ljubljanskega okrajnega glavarstva, da poseže vmes in skliče posebno aprovizacijsko komisijo, ki bo vodila okoliško aprovizacijo. Okoliško aprovizacijsko komisijo bo gotovo prav rada podpirala po možnosti tudi mestna aprovizacija. Več aprovizacija stori ne more, če hoče varovati interese mestnega prebivalstva, ki so že itak zelo težko prizadeti vsled nerednih dovozov najpotrebnejših živil. — Na močne izkaznice se za enkrat ne more razdeljevati nobene moke. Kakor hitro pridejo obljubljene pošiljave moke za kuho, se takoj prične z razdelitvijo. — Krušne moke tudi ni. Pekli, kakor tudi mestna pekarna, imajo na razpolago še za tri dni moke za kruh in če ne pride obljubljena moka, bo Ljubljana četrti dan brez kruha. Že deset dni pričakuje mestna aprovizacija iz Kranja pet vagonov moke. Vseled transportnih ovir je pa moka na poti nekje zastala in se niti ne ve kje stoji prav za prav vagoni. Mestna aprovizacija je ponovno opozorila vse v poštev prihajajoče faktorje. Kakšna nevarnost preti Ljubljani, če ne pridejo takoj večji dovozi moke! Ponovno se je tudi v javnosti razpravljalo resnost položaja. Do danes so vsa prizadevanja vodstva mestne aprovizacije ostala brezuspešna in res je nevarnost pred durmi, da bo Ljubljana brez kruha. Mestna aprovizacija odločno odklanja vsako odgovornost za posledice, ki znajo nastati, če se bo prebivalstvu, če tudi samo za nekaj dni odvzel oni bori kruhek, katerega ima danes. Čudno je pa vendar eno, da ni z nobenega mesta slišati, da bi bilo že danes brez kruha, dočim je Ljubljana zopet ono mesto, ki je prvo prizadeto in prikrajšano. — Ljubljanski pekli so proslili mestno aprovizacijo, da izposluje zvišanje cen za kruh. Prošnja peklov je opravljena, če se pomisli, da se je rešila pri pekli kruha zerk podražila, drva so dražja in tudi meze neprimerno višje. Odelek zato sklepe neprilicno c. kr. deželni vladi, da se zviša cena kruha na 40 vin. za hleb. Pri tem se pa opozarja vse peke, da

morajo peči natančno 70 dkg težke hlebe. Posebna aprovizacijska komisija se bo prepirala v vseh pekarnah, če se peče res zadostno težak kruh in prestopke kar najstrožje kaznovala. Občinstvo se tudi prosi, da takoj naznani mestni pritoževalnici, če bo opazilo, da kateri izmed pekov peče lažji kruh. Prinesiti je s seboj na pritoževalni urad tudi vedno vzorec kruha, ker je drugače proti prodajalcu kruha nemogoče kazensko postopati. — Do sedaj je mestna aprovizacija še vendar dobivala po malem krompir, dočim je zadnji teden dovoz krompirja skoraj popolnoma ponehal. Kakor se je že večkrat poudarjalo, je glavna krivda, da ni krompirja, pri okr. glavarstvih, ki so popolnoma odpovedala z rekvizicijo. Kmetje po deželi so začeli v kar največjem obsegu prodajati repo in korenje. Kakor je mestni aprovizaciji po poročilih iz dežele znano, nameravajo vsled visokih maksimalnih cen kmetje prodati domalega vso repo in korenje, dočim si bodo pridržali za krmenje živine krompir, ki ima danes v primeri z drugimi živili zelo nizko ceno. Sto in sto vagonov je že šlo blaga iz dežele in naenkrat ne bomo samo brez repe in korenja, ampak tudi trajno brez krompirja. Mestno prebivalstvo čakajo težki udarci. Vseled malomarnosti rekvizicijskih organov ne bo prav kmalu nobenega izhoda več iz aprovizacijske mizerije. Vsa prizadevanja mestne aprovizacije, vsi klici stradalajočih ljudi, zadevajo na gluha ušesa in na faktorje, ki so brez razumevanja za ljud. potrebe. Petroleja je prevzela mestna aprovizacija, oziroma ji ga je obljubljenega za tekoči mesec 74 sodov. Razdeliti bo mogoče na samske sobe po ¼ litra, na družine po 1 liter in na obrte po 1½ litra za cel mesec. Kar preostane petroleja, se ga bo razdelilo zavodom in uradom. Da so količine petroleja, katere se misli razdeliti, popolnoma nezadostne, je jasno. — Zadnji teden je bila mestna aprovizacija primorana, da je prenehala z razdeljevanjem premoga. Prišlo pa je zopet nekaj vagonov premoga, in ga bo mogoče tekom prihodnjih dni najpotrebnejšim strankam razdeliti po 80 kg. Pri vseh razdelitvah premoga opazila mestna aprovizacija, da prosjačijo za premog tudi stranke, ki ga imajo dovolj v zalogi. Razni hišni gospodarji, ki prav dobro vedo, da ima stranka dovolj premoga, navzlic temu potrjujejo izjave, da je stranka brez premoga. Tako ravnanje je na vsak način brezvestno. Apelira se na poštenost gospodarjev, da ne izstavlja strankam neresničnih pordil. Skrajno krivično je, če so vsled grabeljivih manipulacij pri krajišni oni ljudje, ki nimajo niti toliko premoga na razpolago, da bi si skuhal kosilo.

† **Sladka repa.** Mestna aprovizacija ima še sladko repo. Prodaja jo po 40 vin. kg in daje prilično 20 kg na osebo. S tem nudi družinam priliko, da dajo repo kisati. Gospodinj, ki še niso dobile zanjo nakazil, naj se zgledje v uradu mestne aprovizacije na Poljanski cesti št. 13.

† **Meso na rumene izkaznice C.** Stranke, ki imajo rumene izkaznice C št. 1—1300 prejmejo meso v ponedeljek, dne 5. novembra popoldne v cerkvi Sv. Jožefa. Določeno je ta - le red: Od 2. do ¼3. št. 1—200, od ¼3. do 3. št. 201 do 400, od 3. do ¼4. št. 401—600, od ¼4. do 4. št. 601—800, od 4. do ¼5. št. 801 do 1000, od ¼. do 5. št. 1001—1200, od 5. do ¼6. št. 1201—1300. — Ena oseba dobi ¼ kg, 2 osebi ½ kg, 3 in 4 osebe ¾ kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1¼ kg, več oseb 1½ kg. Kilogram stane 2 kroni.

† **Izkaznice za doleže in noseče** matere ter za otroke do 3. leta se bodo izdajale za stranke: II. okraja s črkami A do K 5. novembra, L do Z 6. novembra; III. okraja: A do K 7. novembra, L do Z 8. novembra; IV. okraja: A do K 9. novembra, L do Z 10. nov.; V. okraja: A do K 12. nov., L do Z 13. nov.; VI. okraja: A do K 14. nov., L do Z 15. nov.; VII. okraja: A do K 16. nov., L do Z 17. nov.; VIII. okraja: A do K 19. nov., L do Z 20. nov.; IX. okraja: A do K 21. nov., L do Z 22. nov.; X. okraja: A do K 23. nov., L do Z 24. nov. Stranke se opozarjajo, naj se strogo drže tega ponovno objavljenega reda izdaje kart.

Razne stvari.

* **Glavni dobitnik same nasredne loterije 300.000 kron** je dobila srečka št. 75.485.

* **Hrvatsko časnikarsko društvo** v Zagrebu je sklenilo ustanoviti poseben penzijski fond. Prva hrvatska štedionica je darovala temu penzijskemu fondu 50.000 K.

* **„Ekvinocij“** — opera. Nemški komponist Neuman je uglasbil opero „Ekvinocij“, katere tekst je povzet po znani Vojnovi drami.

* **Podražanje časopisov.** Nekateri dujnaki in praški listi so se zopet podražili. Ogromni stroški, ki so združeni danes z izdajanjem časopisov, silijo upravništva, da zvišujejo naročnino.

* **Cene na Bavarskem.** Češki listi poročajo, da so živila na Bavarskem še izredno poceni. En kilogram svinjskega mesa stane 2 marki 40 pen., 1 kg masla 4 marke 80 pen., 1 kg kave 12 mark, ½ litra piva 15 penigov, 1 metrski stot krompirja 10 mark.

* **Passiva rezistenca saborskih stenografov.** Stenografi hrvatskega sabora so sklenili pasivno resistenco, dokler jim saborska pisarna ne uredi njihovih plač. V seji hrvatskega sabora dne 31. oktobra so pasivno resistenco že izjavili in velik del seje je ostal nezablužen. Saborsko predsedništvo je sedaj sklenilo, reorganizirati stenografsko pisarno ter razpisuje službe saborskih stenografov. Zdi se torej, da nameravajo doseganje saborske stenografe odustiti.

Pri slabokrvnosti, bledici, nagnjenju k boleznim žlez z nečisto poltjo in izpuščaji učinkuje naravna „Franz - Josef“ grenčica lagodno odvajajoče, čisti kri ter poživlja prebavo želodca in črevesa.

Darila.

* **Slovenski Matiči.** so darovali slovenski in hrvatski častniki v domobranski bolnišnici v Eggenbergu pri Gradcu 30 K Zelo si mnogo posnemovalcev.

Deželni glavar gorški - gradščanski monsignor dr. Al. Faldutti je daroval v spomin pokoj. g. dr. Jan. Ev. Kreka 100 K za gorške begunce in 100 K za ljubljanske reveže, za kar mu „Posredovalnica“ izreka iskreno zahvalo.

Mesto venca na grob e. kr. stavbnega svetnika Samohrda je poslala Ljubljanska kreditna banka 50 K za majniško kolečko „Narodne Jednote“ za jugoslovensko Moravo. Osrednji odbor „N. J.“ se plemenitim darovalcem kar najiskrenejše zahvaljuje.

Upravništvo naših listov se posla: Za zdr. Krekov spomenik: Franc Schmitt, trgovec iz št. Jerneja na Dolenskem 100 K, nabral dne 25. oktobra v vseh družbi.

Za „Ciri“ Metodovo družbo: Drobnič Franc, civ. kom. iz bojišča 4 K, prispevek za oktober in november.

Za vdove in sirote v vojni padlih vojakov: Drobnič Franc, civ. kom. iz bojišča 2 K 50 v. mesečni prispevek.

Za „Slovensko Matico“: Anton Mikš, deželni poslanec v Cerknem na Gorškem 30 K, mesto venca na grob ed. Ogiš Kovadič iz Sv. Lucije ob Soči umrl 19. oktobra na Bledu. Srčna hvala!

Gospodarstvo.

— **Plemenski prašiči** se bodo oddajali dne 8. novembra t. l. ob 8. uri popoldne na Zelenem hribu pri dolenskem kolodvoru v Ljubljani. Naročniki naj se točno zgledje. — Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine.

Na privatnem učnem zavodu Legat v Mariboru ob Dravi. Dne 29. novembra t. l. se otvorijo novi tečaj za stenografijo, strojepljajo, pravopisje, trgovski nastavek, računstvo v zvezi s temeljnimi poukom v knjigovodstvu, lepopisju in nemškem jeziku. Trajajo 4 mesece. Prospekti zastoj. Govorilne ure vsaki dan od 11.—12. Maribor, Viktringhofgasse 17, I. nadstropje.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnik in tisk „Narodne tiskarne“

Kupim dobro posušene, sušne in zdrave olupke od hrušek in jabolk po 2 K, prelozene (katere se zamorejo tudi v slabem vremenu na podh. i. t. d. sušiti) pa po 30 v kg. Cenene ponudbe z navedbo množine in vzorci, se prosa na trdnico Fran. Kon. Ljubljana, Sodna ul. 7.

Manjša zajčjereja

se takoj prodaja. Poizve se v trgovini bazar Spigeli, Kongresni trg št. 9, Ljubljana. 3743

Gospod, ki je vzel blebek na Vseh svetih zvečer v Unionski kavarni, se posivilo, da detičnega tam takoj odda. Drugače se bodo z njim sodnijsko postopalo.

Sprejme se

: učenko :

iz dobre hiše, trdnika Lud. Dolenc, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 8.

Kupim posestvo

obstoječe iz hiše, hleva za petere živin, ter obdelane zemlje vsaj pet johov, v bližini Ljubljane a ne več kot do 5 km oddaljeno. — Pisane ponudbe na: Rehov, Ljubljana, Prečna ulica št. 8.

POZOR!

Naslanjam vsemu občinstvu, da sem prevzel dela kot podjetnik ssaženja okna in stanovanj.

Ivan Emeršič, Karolinska zemlja št. 15, Ljubljana.

Sprejme se več

mizarjev in tesarjev

mizarji proti plači od 90 h naprej in tesarji od 1 K naprej ed ure. — Delo je trajno v Ljubljani pri oarakah Vpraša se Florian Stranz, Sv. Petra cesta št. 23

Zamaške

rabljene in nove vseh vrst, po najvišjih dnevnih cenah, kupi A. KOHN, Praga, Karlin 498.

KONCIPIJENTA

sprejem v svoje odvetniško pisarno. Vstop takoj ali po dogovoru. Prednost imajo gospodje s kvalifikacijo za zastopanje pri zbornih sodiščih.

Dr. Fran Tomišek, odvetnik v Ljubljani.

Prej v Gorici. F. Batjel Prej v Gorici. Ljubljana, Stari trg št. 28.

Možna in ženska dvokolesa s stare pnevmatiko.

Živalni stroji, gramofoni, električne žarne svetilke že kompletne od 2 K. Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce

Mehanična delavnica

na Starem trgu št. 11 v sliščičevi hiši poleg gorške kleti.

Zastavljajni list od zlate moške ure enir. zlate verižice se kupi. 3701 Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

• Blagajna •

(Wertheim) se kupi. Ponudbe na: Poštni predal št. 41, Ljubljana.

Hotelski sluga

se sprejme v hotel Slon v Ljubljani

Salonska kredenca

(orehov les, mramor, 280 m visoka) ter salonsko ogledalo

(mramor, 310 m visoko), se prodaja. Kje, pove upravništvo „Slov. Naroda“.

3757

Kupi se dobro ohranjen, močan

ročni voziček.

Ponudbe na trdnico Derenda, Dunajska cesta št. 20, Ljubljana.

Istotam se vzame v najem velika šupa ali hlev za shranjenje zabojev.

Meblovana soba

s posebnim dohodom, se takoj odda.

Kje, pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Večji STROJ

za mesno šaširanje se kupi. 3750

Naslov se poizve v upravi „Slov. Naroda“.

Dobro ohranjen kožuh

doig, se prodaja za 300 K ali zamenja za živila. Klasek, Kolodvorska ul. 35.

Umetna reja kuncev

se radi selitve takoj prodaja. 3749 Kje, pove upravništvo „Slovensk. Naroda“.

::: LOKAL :::

se išče za takoj ali pozneje. Ponudbe pod „Lokal/3751“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Prodaja se

Neufundlandec

mešana pasma, Kolodvorska ulica št. 7, Ljubljana 3748

V mestnem logu ljubljanskem prodam

dve veliki zemljiški parceli

hrastove veje, treske za kurjavo.

Vpraša se: Goljevčiček, Kolodvorska ulica št. 34/L. nadstropje, Ljubljana.

Srbečico, hraste, izpuščaje

odpravi kar najhitreje „Dr. Flescha rujava mazilo“. Mali lonček K 1-60, veliki K 3—, družinska porcija K 9—. Z dodatkom, kako se uporablja, se naroči pri

Dr. E. Fleschs Kronen-Apotheke, Raab (Győr), Ogrsko.

„KINO CENTRAL“ v dežel. gledališču.

Petek 2., sobota 3., nedelja 4. in ponedeljek 5. novembra: Največja tragedinja filma Marija Carmi in nemški Psilander Karl de Vogt v veliki Robert Reinertovi drami:

Če mrtvi govore.

OSEBE:

Marija pl. Brion Marija Carmi.
Leonora pl. Radonitz Karl de Vogt.
Edgar pl. Radonitz Konrad Veith.
Richard pl. Worth

Ni za mladino.

Ni za mladino.

Torek 6., sredo 7. in četrtek 8. novembra:

ALWIN NEUSS v drami iz življenja v 5. dejanjih:

Pest usode.

Višek predstavljajoče umetnosti! — Vrhunec dramatične sile!

Akoravno je Alwin Neuss v vsakem filmu velikanski — tu presega vse svoje dosedanje hreacije, podpiran po odlični igri svoje glavne soigralka Resel Orla, k čemur mu obilno pripomore napeto dejanje tega veličast filma

POZOR! Predstave se vrše v delavnikih ob 4., pol 6., 7. in pol 9. zvečer, v praznikih in nedeljah ob pol 11. dopoldne, ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. zvečer.

v že urezanih delih v vsaki debelosti, zlasti ca. 12 cm, za takojšnjo in poznejšo dobavo, tudi cele produkcije,

se kupi

Ponudbe pod „Grosshändler 3213“ na Haasenstien & Vogler d. d. Dunaj I. Schulerstrasse 11.

Globoko užaloščeni naznanjamo danes smrt nad vse dobrega soproga in očeta, gospoda

Andreja Magajna

ki se je ločil od nas z Bogom, vdan Njemu, v 75 letu življenja.

Prosimo iskrene molitve, posebno na dan pogreba v ponedeljek, dne 5. novembra 1917, ob 10. uri dop. iz zveste mu hiše in na dan osmine v ponedeljek, dne 12. t. m. ob 9. uri dopoldne.

DOLENJE VREME pri DIVAČI, dne 2. novembra 1917.

Frančiška Magajna roj. Boggan, soproga — Andrej, Franc, Jakob, Slavko, sinovi. — Marija por. Košuta, Evgenija, Amalija por. Mitelich, Fani, hčere. — Uršula om. Brezoc, sestra. — Janke Košuta, Cesaro Mitelich, zeta. — Vauki in vaukinje.

Potrži v največji žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš preljubljeni sin

Franc Sket

četovodja, kadetni aspirant

v 19. letu svoje starosti po kratki bolezni dne 2. oktobra t. l. v bolnici v Bukaresti za vedno zatisnil oči.

Rodbinska dra Ivana Sketa

odvetnika iz Gorice.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„Delniška glavnica 10.000.000 kron.“

Stritarjeva ulica števil. 2.

Rezervni fond ekvivalent 1.500.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira ararčne dobave in dovoljuje
aprovizacijske kredite.

Lepo STANOVANJE

obstoječe iz 3-4 sob, kuhinjo in drugimi
prilagoditvami, se izda a tasej ali za 10-
rater termin. Ceni ponudbe pod „P. F.
1200/3627“ na upravnishvo „Slov. Naroda“.

Kupi se nova ali dobro ohranjena kopalna banja

150 cm dolga in nad 50 cm znotraj globoka
s pečjo. Tozadevne ponudbe pod „Banja/
3706“ na upravnishvo „Slovensk. Naroda“.

3ligijenična
manufaktura
Julij Singer
Dunaj I, Wollingerstr. 8 F.
Ceniki z zdravniškim
poukom gratis in fr.
Zaprto, 30 vinarjev v
znakah. 134

Kupimo svilene niti in koške, stare in nove

ter plačamo 5-25 K za kg. Pošljite
tudi najmanjšo količino od 20 kg. naprej
nefrankirano na naše stroške, na kar dobite
polni znesek po poštni nakaznici izdelava
volnenega blaga J. KONRADY & Co.,
Dunaj VII, Kaiserstrasse 89. Kupujemo
po najvišjih cenah sukhene in volnene koške
stare in nove, tudi kvačkane in pletene
volnene in bombažaste stvari. Prodajalci naj
nam pošljejo vzorce s cenami. 3571

Nad 1.000.000 molih ročnih šil

je že v rabil Praktično ročno
sredstvo za krpanje usjenih stvar-
ri, konjskih oprem, jermenov,
čevljev, mehov, jader, vret, vozni-
plaštev L. t. d. Važno za vsakega
vojska. Preprodajalcem popust.
Cena kompletnemu šilu proti pred-
plačilu K 4.50, po povzetju 4.80 K.
Na bojno polje le proti predplačilu
F. E. Lachmann, Dunaj IX, Mosegasse
štev. 3, odd. 115.

Iščete se : SODARJI :

za vlaske trgovine proti tedenski
plači 98 kron. Ponudbe: Zagreb,
Poštni predal št. 41.

DRVA

kupi vsako množino, (tudi v zameno
blaga). Če v bližini ljubljanske okolice
dostavi eventuelno kupec sam vozeve.
Ponudbe na upravnishvo „Slov.“ v Ljub-
ljani. Iščete se prava volja mno-
žina razne velikosti likerjevih praznih
STEKLENIC.

: ŠKATLJE :

za razpošiljanje jajc in sadja!

Škatle za poštno in vojnopoštne
pošiljke v vseh velikostih
priporoča

Kartonska tovarna F. Bonač sin
Ljubljana.

Framydol je sredstvo za po-
mlajenje las, k
rdeče, svetle in sive lase in
brado za trajno temno pobarva
1 steklenica s poštn. vred K 2.70.

Rydyol
je rožnata voda, ki žive
pordeči blede lica. Učinek
je čudovit 1 steklenica
s poštno vred K 2.45.

Naslov za naročila:
Jan. Grolich, Engel - Brogerie,
Brno, štev. 639, Moravsko.

Toaletno milno nadomestilo

parfimirano, elegantno oprem-
ljeno, 2 1/2 tuc vsebina kartona.
Cena franko K 26.50. Dobavlja:

Lang & Co., Osjek 1,

Prvaška, Zupni trg 1.

Naslov za brzojavke:
Langoamp, Osijek.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana 839

Kolezijska ulica št. 16

priporoča svojo bogato opremljeno
vrtnarstvo ter okusno izdelane
vence, šopke in trakove.

„ Izposojanje „
ob mrtvaških odrh
drevesne cvetlice,
haker tudi mafi-
neže deheradike
cvetlice za dverane
„ in balkone. „
Vsakovrstne sadike do
najzlahnejših cvetic in
zelenjadi. Sprejemam na-
ročila na deželo. Vsa na-
ročila se izvršujejo točno
in solidno.
Ernojavke: I. Bizovičar,
vrtnar, Ljubljana. „

Lepo mebluvno sobo

solnoležečo s posebnim vhom, se odda
bolji osebi. 3729

Kje, pove upravnishvo „Slovensk. Naroda“.

Ključavničar-vojak

išče postja za popoldnevo in večero.
Ponudbe pod „Ključavničar št. 500/3730“
na upravnishvo „Slovenskega Naroda“.

Slamnate šolne

za dom in
slamnate podplate za v čevlje

sem začel izdelovati v toliko, da
lahko ustrezem vsaki zahtevi in
jih priporočam kot nadomestilo
za drage usnjene obutev, posebno
za dele v sobah. 235

Pokusite, ne bode vam žal.

Fr. Cerar,

tovarna slamičev v Stoba, pošta
Domžale pri Ljubljani.

Josip Jug

pleskarski in likarski mojster
Ljubljana, Rimska c. 16.

se priporoča cenjenemu občinstvu za
vsa v to stroko spadajoča dela jamčim
da delam samo s pristnim firnežem.

Solidna in točna postrežba.

Na prodaj je za vgodno ceno, radi
selitve skoraj nov eleganten

LOVSKI VOZ.

Vpraša naj se: Emenska cesta števil. 2.

Sprejme se pridna, varčna

- gospodinja -

srednje starosti, ki ima ljubezen do otrok.
Kje, pove iz prijaznosti gospod Inkret,
„Dalmatinska klet“, Trnovo, Ljubljana.

Prižigalniki

za prižiganje cigaret, ter posa-
mannih delov vodne v veliki
zalogi. Engros-cene za trgovce.

Vido Bratovž, Ljubljana,
Stari trg št. 4.

Trgovci! Gostilničarji!

KOCKE za juho!

zelo dobre vrste, 1000 za 27 kron,
Najboljše kocke za golaš, 1000 kock 40 K.
Najboljše kocke za kisel-juho, 1000 kock 40 K.
pošilja proti povzetju ali predplačilu tvrdka
IVAN UREK, Ljubljana,
Mestni trg št. 13. 3195

Modrovino (druk)

Iz papirja, pisano in
gladko, papirnato spago,
coklo, železne in usnjate
ščitnike za podplate
razpošilja na debelo in drobno
po najnižji ceni veletrgovina
R. STERMECKI, Celje.

Vzord in cenik se fotos ne razpošilja.

Podpisani denarni zavodi sprejemajo prijave na

VII. avstrijsko vojno posojilo

po originalnih pogojih in sicer:

I. 5 1/2 % davka prosto amortizacijsko drž. posojilo po K 92.50 odštevanje 1/2 % bonifikacije netto K 92.-

II. 5 1/2 % davka proste 1.VIII.1926. povračljive drž. zakladnice po K 94.50 odštevanje 1/2 % bonifikacije netto K 94.-

in dajejo radevolje vsa tozadevna pojasnila.

Podružnica c. kr. priv. avstrijskega
kreditnega zavoda za trgovino in obrt
v Ljubljani.

Ljubljanska kreditna banka.

C. kr. priv. splošna prometna banka,
podružnica v Ljubljani.

Češka industrijalna banka,
podružnica v Ljubljani.

Jadranska banka,
podružnica Ljubljana.

Ilirska banka.

PROSPEKT.

Sedmo avstrijsko vojno posojilo.

Davka prosto 5 1/2 % no amortizacijsko državno posojilo in davka proste 5 1/2 % ne državne zakladnice.

Razglas.

Po cesarskem ukazu od 30. oktobra 1917. L. drž. zak. št. 419 se izdajajo kot

sedmo avstrijsko vojno posojilo

I. davka prosto 5 1/2 % no amortizacijsko državno posojilo in II. davka proste 5 1/2 % ne od 1. avgusta 1926 odplačljive državne zakladnice.

Skupni iznos vojnega zajma se bo določil na podlagi uspeha, ki ga bo imela javna subskripcija.

I.

Davka prosto 5 1/2 % no amortizacijsko državno posojilo je razdeljeno na serije po 5.000.000 krom in se izda v kosih po 50, 100, 200, 1000, 2000, 10.000 in 20.000 K. Kosi so datirani z dne 1. novembra 1917 in nosijo v faksimilu podpis c. kr. finančnega ministra in so protipodpisani od predsednika in enega člana kontrolne komisije državnih dolgov v državnem zboru. Izdani so v nemškem jeziku; bistveni obseg teksta pa je dodan tudi v deželnih jezikih.

Obveznice se glase na imetnika, se obrestujejo po 5 1/2 %, na leto. Obresti od kosov po 100, 200, 1000, 2000, 10.000 in 20.000 K se bodo v poluletnih rokih 1. februarja in 1. avgusta vsakega leta postopajo, obresti kosov po 50 K pa v celoletnih rokih 1. febr. vsakega leta izplačujevale. Zadolžnice so opremljene z 21 kuponov, katerih prvi zapade 1. avgusta 1918, prideljen jim je talon, na katerega se svojčas lahko dvignejo nadaljni kuponi pri blagajni državnih dolgov brez vračunavanja stroškov in pristojbin. Obresti kosov po 50 krom se prične izplačevati 1. februarja 1919. Obresti od 1. nov. 1917 do 31. januarja 1918 se bodo povrnila potom obračuna.

Posojilo se bo v nominalnem znesku v približno enakih anuitetah v letih 1923 do 1957 na podlagi izžrebanj vračevalo. Izžrebanje se bo vršilo po serijah (po 5.000.000 K) in sicer meseca februarja vsakega leta, prvo izžrebanje bo v februarju leta 1923. Izplačevanje sledi prvega avgusta sledečega izžrebanju. Izžrebane serije se bodo vsako leto po izžrebanju skupno z zaznamkom serij, ki imajo še zastanke, objavile.

Obrestovanje povrnitvi zapadlih obveznic drž. dolgov ugasne z dnem, ko zapade kapital.

C. kr. finančni minister si pridržuje pravico, od 1. januarja 1927 naprej, vsakokrat ojačiti izžrebanja, ali pa izplačati še ne izplačani znesek posojila brez izžrebanja v nominalni vrednosti po 3 mesečnem odpovednem roku. Odpoved je razglasiti v uradni „Wiener Zeitung“.

Izplačevanje obresti kakor tudi povračilo kapitala se bo izvršilo brez vsakega davčnega, pristojbinskega ali drugega odbitka proti oddaji zapadlih obrestnih kuponov ozir. obveznic drž. dolgov pri c. kr. blagajni drž. dolgov na Dunaju. Obrestni listi zastarajo tekom 6 let, izžrebane ali odpovedane državne zadolžnice pa tekom 30 let po zapadnem roku.

Promet tega davka prostega 5 1/2 % nega amortizacijskega državnega posojila ni podvržen davku obrata z efekti.

II.

Davka proste 5 1/2 %, državne zakladnice se glase na imetnika in so izdane v kosih po 1000, 5000, 10.000 in 50.000 K, datir. so s 1. novembrom 1917. L. nosijo v faksimilu podpis c. kr. finančnega ministra in protipodpisa predsednika in enega člana kontrolne komisije državnih dolgov v drž. zboru. Izdane so v nemškem jeziku, bistveni del teksta pa je dodan tudi v deželnih jezikih. Državne zakladnice se obrestujejo po 5 1/2 %, na leto. Obresti se izplačujejo v poluletnih rokih 1. febr. in 1. avgusta vsakoletno postopajo. Znesek kapitala drž. zakladnic se povrne 1. avgusta 1926. C. kr. finančnemu ministru je pridržana pravica, da sme izplačati državne zakladnice po nominalni vrednosti v celoti ali deloma tudi pred 1. avgust. 1926; pri tem se pa mora držati trimesečnega odpovednega roka. Odpoved se mora objaviti v uradnem listu „Wiener Zeitung“. Kosi so opremljeni z 17 kuponov, kojih prvi zapade dne 1. avgusta 1919. Izplačevanje obresti in povračilo glavnice se izvrši brez davčnega, pristojbinskega ali kakega drugega odbitka proti temu, da se dospeli obrestni kuponi, oz. zakladnice izročijo c. kr. blagajni drž. dolgov na Dunaju. Obresti od 1. novembra 1917 do 31. januarja 1918 se bodo povrnila potom obračuna.

Pravica iz državnih zakladnic ugasne potom zastaranja, glede obresti tekom 6 let, glede kapitala tekom 30 let po zapadnem roku.

Promet 5 1/2 %, nih državnih zakladnic ni podvržen davku obrata z efekti.

Subskripcijski pogoji.

Podpisovalna cena je določena:

za davka prosto 5 1/2 %, amortizacijsko državno posojilo 92:50 %,

za davka proste 5 1/2 %, ne od 1. avgusta 1926 odplačljive državne zakladnice 94:50 %.

Podpisnik dobi bonifikacijo pol odstotka in pri amortizacijskem državnem posojilu poleg tega enomesečno obrestno bonifikacijo.

Za dodeljene obveznice spadajoči iznos se mora vplačati pri podpisu do 200 K celi znesek takoj pri prijavi, pri dodelitvi nad 200 K je treba vplačati ob prijavi 10 % nominalne vrednosti, dne 5. januarja 1918 in 5. februarja 1918 po 20 %, 5. marca 1918 25 % in 5. aprila 1918 ostanek protivrednosti.

Avstro-ogrška banka in blagajnica za vojna posojila (Kriegsdarlehenskasse) daje: 1. proti temu, da se polože zadolžnice oziroma začasnice vojnega zajma kakor ročna zastava do 75 % nom. vrednosti posojila po obrestni meri, ki je znižana za 1/2 procenta, namreč po vsakokratni oficijalni eskomptni obrestni meri.

2. Omenjena dva zavoda delita posojila po začasno oficijelni obrestni meri tudi na druge pripravne vrednostne papirje, ako je posojilo namenjeno za plačilo zneska, ki je bil subskribiran na podlagi tega posojila.

3. Za taka podaljšana posojila se takisto dovoljuje ugodnost znižane obrestne mere. Na zahtevo se pri dovollitvi posojil, ki se med gornjimi vplačilni terminu dokazano porabijo za vplačilo subskribirane vsote, namesto vsakokratne eskomptne obrestne mere zagotovi stalna obrestna mera 5 %.

4. Avstro-ogrška banka in blagajnica za vojna posojila dovoljujejo pod prej označenimi modalitetami strankam, ki dokazano tekom v prospektih zahtevanih vplačilnih terminov pri drugih kreditnih zavodih (bankah, hranilnicah in posojilnicah itd.) ali kakih bančni firmi najamejo posojilo, v svrhu podpisovanja tega vojnega posojila, za odplačilo teh novo posojilo po stalni obrestni meri 5 %, in jih podaljšujejo po tej fiksnosti obrestni meri.

Te ugodnosti veljajo za čas sedanjega privilegija avstro-ogrške banke. Vlada bo skrb za to, da bo od avstro-ogrške banke in blagajne za vojna posojila dovoljene ugodnosti po preteku tega roka nudila notna banka ali kak drug od vlade označen zavod ugodnosti, tiče se davka prostega 5 1/2 %, amortizacijskega drž. posojila do 31. decembra 1922 in davka prostih 5 1/2 %, državnih zakladnic nakaznic do 31. decembra 1920.

Vojna posojilna blagajnica je pooblaščen na podlagi § 6. točka 3. ces. naredbe od 19. septembra 1914 drž. zak. št. 246 z ozirom na v navedeni cesarski naredbi predpisana ravnanja načela dovoljevati posojila tudi proti zastavi hipotekarnih terjatev, ki nudijo zakonito varnost (§ 1374. o. d. z.).

Subskripcija se prične dne 5. novembra 1917. in se zaključuje v ponedeljek, dne 3. decembra 1917. ob 12. uri opoldne.

Podpisovanja se sprejemajo na sledečih mestih: pri c. kr. poštahranilni. uradu na Dunaju in vseh njegovih nabiralnicah (c. kr. poštahranilnih uradih), vseh drž. kasah in davč. uradih, pri avstro-ogrski banki, glavnem zavodu na Dunaju in njenih podruž. v Avstriji, v Bosni in Hercegovini in njeni ekspozituri v Lublinu in Belgradu, dalje pri: Anglo-Oesterr. Bank Dunaj; Wiener Bank-Verein, Dunaj; K. k. priv. Allg. Oesterr. Boden-Kredit-Anstalt, Dunaj; Centralbank der deutschen Sparkassen in Wien; K. k. priv. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel u. Gewerbe, Dunaj; Allgem. Depositenbank, Dunaj; Nied.-Oest. Eskomptegesellschaft, Dunaj; K. k. priv. Oesterr. Länderbank, Dunaj; K. k. priv. Bank- und Wechselstuben-Aktienges. „Merkur“, Dunaj; Bankhaus S. M. v. Rothschild, Dunaj; Union-Bank, Dunaj; K. k. priv. Allgem. Verkehrsbank, Dunaj; Jadranska banka, Trst; Banca Commerciale Triestina, Trst; Bank für Ober-Oesterr. u. Salzburg, Linz; Bank für Tirol und Vorarlberg, Innsbruck; Bielitz-Bialaer Eskompte- u. Wechselbank, Bielitz; Böhmische Eskompte-bank, Praga; Böhmische Industrial-Bank, Praga; K. k. priv. Böhmische Union-bank, Praga; Galizische Bank für Handel und Industrie, Krakov; Industriebank für das Königreich Galizien und Lodomerien samt dem Grossherzogtum Krakau; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana; Landesbank des Königreiches Böhmen, Praga; Landesbank des Königreiches Galizien u. Lodomerien mit dem Grossherzogtum Krakau; Landwirtschaftliche Creditbank für Böhmen, Praga; K. k. priv. Mährische Eskompte-bank, Brno; Mährisch-Osterr. Handels- und Gewerbe-Bank, Mor.-Ostava; Oesterr. Industrie- u. Handels-Bank, Dunaj; K. k. priv. Steirische Eskompte-Bank, Gradec; Ustředni banka českých spořitel., Praga; Wiener Lombard- u. Eskompte-Bank, Dunaj; Zentralbank der Deutschen Sparkassen, Praga; Zivnostenska banka, Praga in pri tuzemskih podružnicah teh bančnih zavodov med povsod običajnimi urami. Podpisovanja se mogó vršiti tudi s pomočjo drugih avstrijskih bank, hranilnic, zavarovalnih zavodov in privatnih bankirjev, pri kreditnih združenjih in njih zavezah.

Na Dunaju, 1. novembra 1917.

C. kr. finančni minister:

Wimmer m. p.

Dolnški kapital K 60.200.000.—
Rezerva „ 17.000.000.—

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 31. okt. 1916:
K 143.241.140.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864.

Vojni Maršalov trg-Sv. Petra cesta (v bližini „Asicurazioni Generali“).

Ustanovljena 1864. — 33 podružnic.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent s vsakodnevnim ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupevanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depozit) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Priloge: Prometna banka Ljubljana. — Telefon številka 41

Kostanjev, hrastov in bukov les

kupi vsako množino franko vagon

Strojilna tovarna Samsa & Co. v Ljubljani.

Vpošteva se le pisemne ponudbe z navedbo cen.

Pianine, klavirje, Orchestrione,
in harmonije.

S. KMETETZ

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 26.

Deč tesarjev

in mizarjev

proti dobremu plačilu sprejme ANTON STERNER, Ljubljana, Jeruzalemska ulica 11.

Kupujem in prodajam.

bodisi pohištvo, steklenino, železo, salice, porcelan, srebrje, pedale, star denar, spleh vse, kar je najmanj 50 let staro.

Obenem kupim staro zabavje.
Posredujem za hiše, zemljišča itd.

Albert Derganc

brives in koncesionarni starinar

8 vinarjev

(za dopolnilo) stane Vas moj glavni katalog, katerega se vam odpošlje na zahtevo brezplačno.

Prva tovarna ur

Jan Kozel, c. l. hr. dvor. dobiv., Most (Oriz) 1466, Celica.
Niklajste ali loklene ankarice K 16, 18, 20, armadne radijske ankarice K 18—, 22—, 26—; balokovinate (Gloria-srebro) z dvojnim pokrovom ank. remont. ure K 30—, 32—; masivne srebrne ank. remont. ure K 40, 50, 60. Budilke in stenske ure v veliki izbiri, 3 letna pisarna garancija, Pošilja po novzetju.
Niklajste ali loklene ankarice ali se povrne denar.

M. Schubert

preje Bilina & Kasch,

Ljubljana, Zidovska ul. 5.

priloge veliko zalogo tkanin in glase-rokavje, modno blago za gospode in dame, raznovrstne fine parfume, ročna dela in material, kirurški predmeti.

Moderna predtiskarija.

Indolovanje presleženih gumov.

dežnike in solnčnike

domačega izdelka priporoča
tovarna dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Škofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Modni salon Stuhly-Maschke

Židovska ulica številka 3.
Dvorski trg 1, Ljubljana.

Priporoča največjo izbiro
finih velour-klobukov s
kosmatim robom iz prvo-
vrstnih tovarn »Novega Jčina«,
kakor iz baržuna, filca in ko-
uhovine, ter čepice za dame in deklice.

Popravila točno in vestno!
Velika izbira žalnih klobukov.
Cene razmeroma zelo nizke!

Tovarna olinatih barv, laka in firneža

BRATA EBERL

črtnoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja

Prodajalnica:
Miklošičeva ulica št. 6.
nasproti hotela „Union“.

Delavnica:
Igriška ulica številka 6.
Električna sila.

Najnovejše bluže za dame

A. & E. Skabernè

Mestni trg št. 10.

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristoflič-Bučar

Ljubljana, Stari trg številka 9. — Lastna hiša.

Najnovejša KOSTUME Najnovejša

BLUZE i Plašče, jope i
Zalno — domače obleke
Perilo, čepice, športne
klobuke in steznike.

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12.

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gospodarske
sobe. Preproge, zastorji, modroel na vzmeti
žimnati modroel, otroški vozički itd.

XXXIII. kraljevska ogrska

državna - dobrodelna - loterija

za obče koristne in dobrodelne namene.

Ta denarna loterija vsebuje 14885 dobitek v skupnem znesku 475.000 K, ki se izplačajo v gotovini.

Glavni dobiček 200.000 K v gotovem denarju.

Potem:	10 dobitek K 250 K	2.500
1 glavni dobiček s	20	4.000
1 " " " " " " " "	40	1.500
1 " " " " " " " "	100	100
1 " " " " " " " "	200	50
1 " " " " " " " "	2500	20
5 dobitek K 1.000 K	12000	10
5 " " " " " " " "	2500	120.000
5 " " " " " " " "	14885 dobitek skupaj	K 475.000

Zrebanje se vrši neprekinjeno 6. decembra 1917.

Srečka stane 4 krone.

Srečke je dobiti pri kralj. ogrskem ravnanstvu lot. srečk v Budimpešti (glavni carinski urad), pri c. kr. generalnem ravnanstvu srečkovnih loterij na Dunaju, razen tega pri vseh poštah, davčnih, carinskih in solnih uradih, na vseh železniških postajah, v mnogih trafikah in menjalnicah itd., tako na Ogrskem kakor tudi v avstrijskih kraljevinah. Igralni načrti se pošiljajo gratis in poštne preste.

Kralj. ogrsko srečkovno ravnanstvo.

Stanje vlog koncem septembra 1917 ca. K 200.000.000.—.

Glavnica K 40.000.000.—.

Podružnica
v Ljubljani

Češka industrijalna banka

Stritarjeva
ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav.

Kredite za aprovizacijske nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Srečke c. kr. avstr. redne loterije.

Nakazila vojnim ujetnikom.

Avstro-Ogrska in jugoslovansko vprašanje.

Nedavno je izšla v Bernu brošura „Österreich - Ungarn und die südslawische Frage“. Napisal jo je neki „Slavicus“, ki se pa zdi nam precej Germanikus. Kot založnik fungira knjigotržec Wyss, strokovnik na pač ni plačal ne on, ne avtor. Brošura je napisana popolnoma v duhu tiste politike, ki smatra narode za objekte državnega življenja in ki si je ustvarila nekaj nadnarodni pojem države. Slavicusova brošura razpravlja o jugoslovanskem vprašanju kot predmetu avstrijske ekspanzivne politike. Navaja nekatera historična dejstva iz odnošajev med monarhijo in Srbijo ter prihaja do zaključka, da poleg zdrave Avstro-Ogrske ne sme v bodoče obstajati samostojna Srbija. Jugoslovansko vprašanje, ki je avtorju brošure le vprašanje razmerja med monarhijo in Srbijo se da po njegovem mnenju razrešiti le s temeljito operacijo, ki se ji pravi aneksija. „Srbija in Črna gora morata kot samostojni državi z zemljevidu izginiti, to je zaključek, do katerega prihaja Slavicus.“

Brošura smatra, da je rojstni datum jugoslovanskega vprašanja (kakor ga razume „Slavicus“) požarevački mir leta 1718, ki je združil del Bosne, severne Srbije in takozvane male Valaške z Avstrijo ter je tako prvič postavil monarhijo na balkansko tla. Pred evropski forum je stopilo jugoslovansko vprašanje začetkom 19. stoletja za časa srbskih uporov proti turški grozovitosti. Prošnjo srbskega Kara Gorgija, ki je leta 1804. ponudil svoje službe in celo takrat še turško Srbijo avstrijskemu cesarju, smatra Slavicus za prvi dejanski poskus naravne razrešitve jugoslovanskega vprašanja.

Avstrijska zunanja politika takrat ni imela zmisla za balkanske zadeve, akoravno je že takoj po letu 1791. postalo bosansko vprašanje, ki tvori po mnenju Spartacusa jedno jugoslovansko problema za monarhijo silno važno. Predvsem iz vojaških razlogov, kakor je pozneje v posebni spomenici izjavil feldmaršal Radecky (30. avgusta 1856.), ki je zahteval, da se Avstrija polasti Bosne in Srbije, da bo mogla držati Dalmacijo. Odločilno podporo bi bilo moglo dati tem vojaškim argumentom tudi narodno gibanje med Jugoslovani samimi, ki je zlasti po 1848. letu vedno močnejše zahtevalo narodno združitev zlasti pa pridruženje takrat še turške Bosne. Tudi evropske valjele so smatrale za povsem naravno, da Avstrija razširi svojo oblast s pridobitvijo novih balkanskih dežel.

Šele po letu 1856. ko je Avstrija doigrala svojo vlogo na Nemškem in v Italiji je oficijelna dunajska politika obrnila svojo pozornost predvsem bosanski vprašanju. Zlasti armada je silila na pohod proti Bosni, odkoder so povrh prihajali vedno obupnejši glasovi tamkajšnje zatiranja raje. Takratni zunanji minister grof Andrassy pa je, pač predvsem iz ozirov na madžarske interese, bil za ohranitev Turčije in šele ko so na Balkanu izbruhnili upori slovanskih narodov proti Turkom se je odločil za aktivno politiko. Pogodba, ki sta jo (8. julija 1878.) sklenili Avstrija in Rusija je značilna za politične nazore takratnih državnikov, nazore ki so se žali ohranili tudi še do najnovejšega časa.

Rusija in Avstrija sta se namreč takrat pogodili: Če bodo Srbi, Črnogorci in Bolgari Turčijo premagali, potem si Avstrija vzame Bosno in Hercegovino, Rusija pa južno Besarabijo in ozemlje ob Črnem morju. Turčija pa ni podlegla temveč je zmagała. To je bil povod poznejšemu nastopu Rusije, ki je Avstriji za to, da ji pri pohodu proti Carigradu ne zastavi poti, obljubila Bosno in Hercegovino. Brošura na kratko navaja, predgovodovino okupacije teh dveh dežel sklenjene na berlinskem kongresu, ter meni da bi bil z okupacijo Bosne in Hercegovine mogli biti razrešeni tudi najvažnejši del jugoslovanskega vprašanja sploh, da ni Rusija pričela po berlinskem kongresu podžigati panslavistično gibanje, ki v velikosrbski ideji poskuša razrešiti jugoslovanski problem proti Avstro-Ogrski

o tem, da pripravi Jugoslovane v monarhiji k odpuodu od njihovih „zakonitih gospodarjev“ (rechtmässige Herrschaft).

Slavicus navaja kako je velikosrbska propaganda postala pevzročiteljica svetovne vojne, poudarja kako se si za vedno nezdržljivi oblastni interesi Srbije in Monarhije, zato: Serblam esse delendam.

Važno je, da prihaja tudi Slavicus do spoznanja, da se da jugoslovansko vprašanje razrešiti le na dvojni način: ali z aneksijo Srbije in Črne gore, ali pa z razkosanjem Avstro-Ogrske. Le v prvi eventualnosti da leži temeljita razrešitev jugoslovanskega programa. Tretje možnosti pa sploh ni.

Iz brošure je nadalje razvidno, da avtor ne misli na aneksijo cele srbske države, kakršna je bila pred vojno, temveč le na aneksijo onih srbskih in črnogorskih okrajev, ki so zasedeni od avstrijske armade. Ostali del Srbije hoče Slavicus očitno prepustiti Bolgarom.

Kako naj bi se po izvršeni aneksiji uredile notranje razmere in odnošaji Jugoslovancov napram monarhiji, o tem brošura ne govori ničesar.

— Odlikovan slovenski znanstvenik. Z Dunaja nam poročajo: Dr. Ivan Matko, c. in kr. nadzdravnik v dunajski garnizijski bolnišnici št. 2 in demonstrator pri prof. Ortnerju je te dni dobil iz kneza Liechtensteinskega znanstvenega fonda nagrado 500 K za odlično strokovno znanstveno delo. To je že druga nagrada, ki jo je mladi strokovnjak prejel od imenovanega fonda dunajske univerze in akademije v priznanje neumornega znanstvenega raziskovanja.

Maribor. „Marburger Zeitung“ je brzojavno podprala nemškega feldmaršala v Hindenburga in mu čestitala. Povod ji je sodelovanje nemških čet na jugozapadni fronti. Hindenburg se je zahvalil — pa malo drugače, kot so gg. krog imenovanega lista pričakovali, misleč, da bo ubral vsenemško struno. — Posebno poglavje zasluži nemoralna med našim občinstvom. Kako je z njo, si more misliti oni, ki vč. kaj pomeni 200 privatnih prostitutk za mesto z okroglo 30.000 prebivalci. Če greš danes v kavarno, moraš biti pripravljen, da je vsaka tretja „dama“ ena iz te vrste. V kavarni „Theresienhof“, n. pr. niti pri belem dnevu človek ni varen, da ga ne nadlegujejo. Svetujemo mestni policiji, da se vsaj ena zopet enkrat malo zavzame za škodljivce družabnega življenja in javne higijene. Ali mora zopet priti do javnih skandalov, kakor lani februarja? — Dne 23. oktobra je umrl pri Sv. Lovrencu na Pohorju sin iz znane veleposestniške rodbine po dom. Hojnik, Fr. Brezovnik, star 30 let, na nagli jetiki. Z njim se je prav za prav pričelo sodno zasledovanje „srbsko-slovenskih veleizdajalcev“, pri nas. Leta 1914. maja meseca, je bil pred okrožnim sodiščem v Mariboru. V dveh pohorskih občinah so bili onega leta vršeni pri občinskih volitvah nemški kandidati in prodrli so slovenski. Prvi so podkupili nekoga kovača, ki je bil Rebernikov najemnik, da je proti temu sestavil kazensko ovadbo (ki so jo, če se prav spominjam, sestavili v uredništvu pujskega „Stajerca“) na mariborsko državno pravdnitvo. Ovakalec se je zapletel takrat pri glavni obravnavi opetovano v protislovja. Neki orožniški stražmojster in kakih 20 prič, je govorilo razbremenjeno in dolžilo kovača, da je bil do nezvesti pijan, ko je govoril in napisal Brezovnik zavednim slovenskim volilcem. Kljub temu bi se bila Brezovniku skoro slaba godila; tedanjji gg. državni pravdnik se je na vse kriplje za to potrudil. Konečno je bil oproščen. Tudi njemu je sledil „p.“ v se tri leta vojne. Sedaj je tudi on prebolel. N. v m. p. — Železničarje hvali „Marburger Zeitung“, češ, s svojo poštvalnostjo v službi, so v teh letih vojske mnogo pomagali v dobrobit države, še posebno pa v zadnjih tednih in, da jim gre za to tudi vidno priznanje, zopetno svobodno krotanje v organizatoričnem oziru. Če obljubja „M. Z.“ organizatorično svobodo, vsako dobro vč. da bo ta svoboda obstojala v prvi vrsti v tem, da se bo priganjalo ne

glede na narodnost vse k nemškemu „Reichsbundu deutscher Eisenbahner“. In, da bodo vsi oni, ki se v to ne bodo hoteli upreči, še bolj kot doslej izpostavljeni šikanam in zasledovanju. Posebno previdni naj bodo slovenski železničarji. Gotovo so oni v službi južne železnice in države svojo dolžnost najvestneje opravljali. Pa kako se jim je vračalo? Z zatiranjem in zapostavljanjem, koder se je le dalo zatirati in zapostavljati. Nemški tovariši so dobivali odlikovanja — često po zaslugah Slovencev. — Slovencev pa se je celo prepovedalo v službi slovenske besede. Od nemške strani obetana svoboda organiziranja pomeni torej glasno svarilo slovenskim železničarjem, da se ogibajo napovedanih nemških dobrot. Za nje bo škrebela „Zveza jugoslovanskih železničarjev“, a to bolje, kot se obeta v „Marburger Zeitung“. — Rekvizicije po Slov. Stajerju naj bi dale za deželo i. dr. toliko, da bi bila razbremenjena Srednji in Gornji Stajer, čeprav je znano dovolj, da se je po Slovenkem Stajerju letos pridelalo manj, kot v obeh ostalih delih dežele in bi potrebovali posamezni okraj po več sto vagonov dovoza. Od poljskih pridelkov pri nas često priznanje za lastno potrebo pa naj bi se še preč dajalo, po nemških delih dežele pa je toliko, da preostaja, da prodajajo posestniki in veleposestniki drugam. Tako je samo ena graščina pri Wildonu na tem, da ji segnje šest vagonov repe, ker z njo ne ve kam. Pri nas pa moramo trpeti pomanjkanje — ker tako hoče namestnik grof Clary! — Naš okrajni glavar plem. Weiss, se baje pritožuje, da ne ve, s kom si je nakopal neprijaznost slovenskega prebivalstva. Gospodu je baje neprijetno, da ga slovenska javnost tako malo vpoštevata in, da grede včasih pritožbe preko njega na višje instance. Mi ne vemo, kakšni so vzroki k temu jadrkanju in zagotavljanju lojalnosti proti nam. Vemo pa, da je gg. okrajni glavar l. 1914. odprl vse nemški denunciaciji vrata nastoje in da je v glavnem njegova krivda, da se je takrat z nami ravno, kakor s čredo razbojnikov. Takrat je imel najlepšo priliko, pokazati se vestnega in nepristranskega državnega uradnika, a on je mirno trpel, da so se polnile ječe v Mariboru in Gradcu s tisočji Stajerskih Slovencev, posebno iz našega političnega okraja in pravijo, da se je tega baje nekoč celo hvalil. Danes, ko skuša lahkovorneže prepričati o svoji lojalnosti napram Slovencev, pusti, da se odira slovenski živelj našega političnega okraja na žive in mrtve — na korist nemškega dela dežele. Da grof Clary s Sloven. Stajerjem in prav posebno z našim okrajem tako postopa, temu je on kriv: prvi je nagnal na deželo na pomlad in poletje popolnoma neukle števne in setvene kolmsarje, ki so kot lajki poročali popolnoma napačno in drugje je ostal pri teh trditvah tudi do danes. Čeprav ve, da je trimeseč na suha skoro uničila letošnjo letino in da je ravno njegovo molčanje vzrok ravnjanja gg. v Gradcu. Ne za 5000 Nemcev, marveč za 110.000 Slovencev, zastopa, načeljuje mariborskemu okraju. Tretjič je ravno v teh dnevih pričelo uradništvo c. kr. okrajnega glavarstva, ki mu on načeljuje, z germanizacijo slovenskih imen in razni odloki, ki jih njegovi uradniki pošiljajo med slovensko prebivalstvo v deželi in mestu, so čistomški torej niti ne dvojezlični. Morda to zadošča gg. pl. Weissu. Če pa hoče še drugih pojasniti — mu tudi radi postrežemo.

Književnost.

— Joža Lovrenčič, Deveta dežela. Trst 1917. Izdala knjigarna J. Stoka. Broš. 3 K. vez. 4 K. Lovrenčičeva najnovejša pesniška zbirka bo vzbudila zanimanje le pri onem skromnem številu našega moderne občinstva, ki ne išče v liriki gorkoga čustva, ampak ga že zadovolji pirotehnični jezikovni poskus in efekti. Velika večina bo pesnikov le s težavo sledila v labirint izumetničenih slik, vizij in meditacij, ki v tajinstveni nejasnosti često tekmujejo s

starozavestnim prorokom. Kaj si naj misli poprečni semljan n. pr. pri „Antonietti“:

„Vidim te: tvoje oči govorijo psalme, kakor da so vzrle jutranjih dežel solnce, ko ga pozdravljajo z dobrim jutrom cedre in palme...“ (44);

ali ko čita v „Nenapisanem pismu“ to-le skrivnost:

„... Bukve košate me senčijo s svojim zelenjem in mi šumijo sinfonijo korenin, debel, vej, listja, gnezd v vejah, solca, pomladi, žejne suše, dežja, jeseni, vetrov, snega, zime, smrti...“ (46)

ali v verzih na str. 47:

„V japonski vazi tuberoza zeleno živi in belo dehti zaljubljeni misli do srčne krvi...“ itd., itd. —

Navznes so poredkoma nasejani verz, pri katerih se odpočijejo naši možgani, ko zatrepče tudi srce. Med te štejem n. pr. Pomladni motiv (23), Resignacijo (29), Pogled na mesto (31), ki učinkujejo vsled svoje priprostosti, umerjenosti. — Četrtri oddelek knjige je pesnik napolnil z dramsko skico „Deveta dežela“, odeto v kostum srednjeveške romantike, katere „dejanje“ se vrši v času narodne pesmi. Čarovnik pričara pokrajino devetih dežel, ki jih komentirajo pevec, dvorski orod, soseda, graščak, deklica. Nato odreži grajski sin v širni svet, da poišče „sanjam, hrepenenju, upanju in volji mladih let devet dežel“. Namesto njega se povrne sokol z drobnim listom, ki sporoči grajski gospe, da:

„Kedor je videl in doznal je vse, mu ni več do življenja in umrle.“ —

Tako smo se vrnili iz Lovrenčičeve devete dežele utrujeni in razočarani!

Specijalna ponudba.

Novi refoško, sladek, čist, novi muškatoleec, bel, sladek novi muškatoleec, roza, sladek Točna pošiljatev v soddkih po 60, 80, 100, 300 in več litrov po najnižjih cenah. Na željo pošljem tudi vzorce. Stabilimento Vinicolo Benussi & Ko., Trst Piazza Lipsia.

Radi začasne zatvornitve trgovine se odda v nadaljni pouk zdravega in čvrstega

učenca

Ze z dve letno učno dobo v trgovino z specializiranim in mešanim blagom v mestu ali na deželi. Natančnejša pojasnila od 9-11 ure dopoldan, Viktor Šober, Ljubljana, Vodnikov trg št. 2.

Zamaške

nove in stare, kupi vsako množino trdka „Ljubljanska industrija“ prebkih zamaškov JELAČIN & Ko, Ljubljana. 2278

Zahtevajte gratis in franko cenik

o bočičnih, novoletnih in dunajskih umetniških razrednicah, po en gros cenah za preprodajalce. Kot poskusni sortiment pošljemo 300 bočičnih, novoletnih, ljubavnih, godovnih, cvetličnih in umetniških kart v barvotisku, v blešku in zlatem blešku, sortirane za 18 K. Pošljite se po povzetju. Tovarna luksuspapirja ADLER, Zeisel & Co., Dunaj II, Fraterstrasse 66/10.

Vinski kamen

suhe gobe, kumno, med, vosek, sveže in suho sadje, smrekove stercje, sploh vse deželne in gozdne pridelke, kakor tudi vinske rade in vse vrste praznih vreč, kupi vsako množino po najvišjih cenah veletrgovina 2482

Anton Kolenc, Celje.

Nabavite si!

dokler je čas in po kakovosti ne previsoka cena, našemu priznani dobremu kolomazu znamke „Humor“ v lesenih zabojčkih po pol in 1 kg. cena kg K 1.80, ter v sodih po 50-100 kg po K 1.70. — Nadalje zvrčamo pozornost naših cenj odjemalcev na naš priznani dobri mnogo hvaljeni kaval nadomestek s sladkorjem v paketih po enčrti in pol kg. Dišave: kakor cimet, poper, piment, kafraun itd., odprt in v zavitkih. Ter vse drugo specialno blago v bogati izbiri se dobi pri trdki

Vučković i Šibenik, Zagreb, Import, Export, Sveučilišni trg št. 1.

Vse naročbe se sprejmejo samo za naprej poslani denar, za kolomaz pa 50% v naprej, drugo z povzetjem.

Izpuščaje

hraste, srbečice, grinte in druge kožne bolezni odpravi hitro in sigurno Paratol, domače mazilo. Ne umaže, je brez vonja, zato uporabno tudi čez dan. Veliki lonček K 3.50, dvojni K 6.—. Dalje Paratol tresni prašek za varstvo občutljive kože, škatljica K 2.50. Oboje se dobi proti vpslatvni zneska v lekarnarja M. Klein Paratol tvornici v Budimpešti, VII-24. Róssa utca 21.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1.000.000.

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena l. 1881.

Podpisujte VII. avstrijsko vojno posojilo!

I. 5 1/2 % amortizacijsko državno posojilo po 92—

odštevši enomesečno obrestno bonifikacijo, torej po 91.54;

II. 5 1/2 % dne 1. avgusta 1926 povračljivi državnozakladni listi po 94—

Prijave sprejema po originalnih pogojih

oficijelno subskribcijsko mesto Kranjska deželna banka v Ljubljani.

Gobe jurčke tudi listke, parkece, narvobe
krovnike in druge sibe gobe
kupi v vsaki množini Sever & Urbanič, Ljubljana,
Wolfova ulica št. 12.

Hrastov in kostanjev les
v dobli in vojak od 10 cm debelosti naprej kupi po najvišji ceni
Julius Zigan na Polzeli v Savinski dolini.

Posojilnica v Brečicah razpredavala bo svoje
: zemljišče „Grič“ :
v Catežu na Kranjskem dne 13. novembra 1917
ob 1. uri popoldne na licu mesta.

Posvetilo meri približno 20 oralo večinoma travniki in gozdovi.
Na posvetu je dobro ideč hotel in dve vili.
Dražbeni pogoji se lahko vpogledajo pri Posojilnici v Brečicah, ki je
tudi za vsa daljša pojasnila na razpolago. 3744

Konstantin Rajič
Anica Rajič roj. Sever
poročena.
3741
Zagreb dne 3. novembra 1917. Ljubljana

Zrebanje 20 vinarskih
::: srečk za slepce :::
se vrši neprekinjeno pojutrišnjem 5. novembra 1917.
Glavni dobiki so 10.000 K, 5000 K, 2000 K vredni in se izplačajo tudi
v gotovini. Nadalje so še 1503 dobiki v vrednosti 5—1000 K, obstoječi
v zlatini, srebrni, utenzilih in
živilih.
Srečka stane 20 vin. in se jih dobi v vseh trafikah, loterijah in
menjalnicah.
Loterijski biro, Dunaj IV., Wiedener Hauptstrasse 19.

Nad 50 let obstoječa
parna barvarija in kemično snaženje oblek
ter
apretura sukna
Ljubljana, **Anton Boc** Glince,
Selenburgova ul. 8. Barška ulica 48.
se priporoča. Najnižje cene.
Postrežba vestna in točna.

Svoje častite odjemalce
vključno prosim, da se naj pri nakupu orožja in
municijske vsakdo izkaže s posebnim dovoljenjem od
c. kr. okrajnega glavarstva ali od c. kr. državne
počelnice v Ljubljani, da ima pravico do orožja in
municijske. Ne da bi se izkazal s tem dovoljenjem,
ne smem prodati orožja ali municije, kakor tudi
ne popravljam orožja.
Za časa vojne se ceniki ne razpošiljajo.
Fran Sevcik
puškar in trgovec s orožjem
v Ljubljani.

Ivan Jax & sin
v Ljubljani, Dunajska cesta 15
priporoča svojo bogato zalogo
vozniških koles. Šivalni stroji
za redno in obrt.
Dražbeni biro za
vzroke v Ljubljani.
Pisalni stroji
„ADLER“,
Pisalni stroji
vseh velikosti

Štampilije
vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.
Anton Černe,
graver in izdelovatelj
kavčkovih štampilij,
Ljubljana, Dvorski trg št. 1.

Franc Furlan
naslednik Paschingove vdove
Ključavničarstvo
in
zaloga štedilnikov
se nahaja: 125
Šmbožev trg št. 9.

AVG. AGNOLA
v Ljubljani, Dunajska cesta 11.
Velika zaloga
steklenine, porcela-
na, svetilk, zrcal,
šip, kozarcev, vrčkov
i. t. d.
Gostilniška in kavarnar-
ska namizna posoda
po najnižjih cenah.

Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.
Apertura sukna.
JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Najpopolnejše nadomestilo
za
ŠKROB
(štirko)
da se brez pranja, brez škrob-
ljenja ter brez likanja lahko
očisti vsak ovrtnik in manšete.
Dobiva se povsodi.
Glavna zaloga pri tvrdki
Milan Hočevar
Ljubljana
Sv. Petra cesta 23.
Istotam dobite
krtičke za ribanje.

BUKOV GOZD

za izdelovanje drv, kakor tudi gotova drva se kupi po višji ceni, na Kranjskem
ne daleč od železniške postaje. — Vzame se tudi večje nlije v najem v okolici
Ljubljane. — Ponudbe: Ljubljana Poštni predel št. 191. 3305

Primarij dr. JOSIP STOJC
ordinira od 1. novembra t. l. naprej samo
enkrat na dan in sicer od 11. do pol 1. ure.
Popoldanska ordinacija se torej opusti do preklica.

Oddaja lova.

Meščanska korporacija v Kamniku, Kranjske, daje v najem
presti, lastni lov v Kamniški Bistrici v Kamniških planinah v pri-
bližnem obsegu 4500 hektarjev.

V tem lovu se nahaja med drugim največ stalno naseljenih divjih kos.
Lov se oddaja za 10-letno dobo od 1. januarja 1918.
Lovske hiše, stanovanja za lovsko osebje, hlevi ter lovsko osebje na
razpolago.

Mesto Kamnik je 24 km oddaljeno od Ljubljane in lovilče od mesta
Kamnika 5 km. kamer se pride po lepih ravnih voznih cestah.

Pojasnila o lovskih najemnih pogojih in drugo daje upravništvo korpo-
racije v Kamniku, kjer se imajo vložiti najkasneje do 30. novembra 1917 obvezne
ponudbe, ki morajo biti opremljene z 10% vadijem ponudene svota.

Kamnik, Kranjske, dne 29. vinotoka 1917.

VABILO

rednemu občnemu zboru
Gremija trgovcev v Ljubljani
ki se bo vršil

dne 18. novembra 1917 ob devetih dopoldne v
mali dvorani „Mestnega doma“.

DNEVNI RED:

1. Pozdrav načelnikov.
2. Računski zaključek.
3. Proračun za leto 1917.
4. Volitve.
5. Raznosterosti.

K polnoštevilni udeležbi vabi nujno
3740

ODBOR.

C. kr. priv. zavarovalna družba. C. kr. priv. zavarov. družba za življenje.
„Avstrijski Feniks“ na Dunaju.

Vplačana delniška glavica K 8.000.000.

Družba zavaruje:

- a) proti škodam vsled ognja, strele in parne ali
plinove razstrelbe, kakor tudi proti škodam
vsled gašenja, podiranja poslopij in proti
škodam vsled odnašanja premičnih stvari, na-
dalje proti požarnim škodam živine, zalogo
vsakovrstnega blaga, kmetijsko orodje, pri-
delke itd.;
- b) proti požarnim škodam poljske pridelke in
klajo v poslopjih in kopicah;
- c) proti škodam vsled slučajnega ubitja zrcalnega
stekla;
- d) raznovrstno blago proti škodam, nastalim pri
prevažanju po suhem in po vodi;
- e) proti škodam vsled tatinskega vloma in vsled
tatvine iz zaprtih in odprtih prostorov;
- f) proti vskovrstnim telesnim neizgodbam, na-
dalje sprejema jamstvena zavarovanja obrtnih
podjetij, občin, lekarnarjev, hišnih posestnikov,
voznikov, lovcev itd.

Natančnejša pojasnila daje radevoljno

Generalni zastop v Ljubljani

Sodnijska ulica št. 1.

PONUDBE o opremljenih predmetih za uniformiranje.

Stroffleurjev

Militärblatt

na razpolago.

Prodaja

in drobno.

V svojem zavedu
nudimo po ugodnih
cenah:

Palšče, kožušne ulanke,
Breches, salonske hlače,
dežne plašče, pelerino,
sweater, perilo, noga-
vice, rokavice, ovojne
gamaše, usnjene pa-
sove, čepice, distinkcije,
portepije, znake, sablje,
bajonete, zvezde, gum-
be, sukna in vse po-
trebne pritlikline.

Splošni zavod za uniformiranje

prej BACK & PEHL

:: **RUDOLF BODENMULLER** ::

Ljubljana, Stari trg št. 1.